

DEMOKRAT TÜRKİYE 'ye AÇIK MEKTUP

Demokrat Türkiye Dergisinin 21 Eylül 1983 tarihli 21. sayısında "31 Mayıs'tan beri, önce Çanakkale'de, daha sonra İstanbul Balmumcu Askeri Cezaevinde tutulan AP ve CHP'nin bir kısım önde gelen yöneticileri tarafından ortak hazırlanmış" belgeler yayınlamaya başladığında, yine kendi ifadeleriyle, "Bu belgelerden sonra, bunlardan yola çıkan bir yorum yer alıyor. Burada AP, CHP partilerinin bir Burjuva Demokrat Muhalefet kimliğiyle ortaya çıkış nedenleri, ana hatlarıyla verilmiş ve değerlendirilmiştir. Demokrat Türkiye'nin bu sayısında yer alan öteki yazılarda da, bu konuyla ilgili noktaları bazıları işlendiği için ve ayrıca dergimizin bundan sonraki sayılarında, devrimci demokrat akımın tutumu ile ilgili olarak yapılacak yayımlar içerisinde bu konu, yeri geldiğinde daha ayrıntılı biçimlerde analiz edileceği için, şimdiki bir çerçeveye yerleştirmeyi tercih ediyoruz." (Demokrat Türkiye, s.21). deniliyor ve yine aynı sayıda "yeni" Burjuva demokrat muhalefet tezlerinin kaynağını oluşturan çerçeveyi yorumları, Devrimci ortama aktarmaya başlıyorlar:

"Halk "kurucu adayı" adı san duyulmuş kişilerden oluşan DYP ve SODEP'e eğilimini belirtirken, ne onların niteliğini, ne de "demokrasi"ye bağlılıklarını ölçmüş değildir. Buna gerek görmüyordu. Bu partilerin, Cuntanın karışına çıkmış olmaları yetiyordu. Partiler bunun farkındaydılar. Kendilerine yönelik eğitimlerde dile gelen şeyin, Türkiye halkının nadiren şöyle dökmüş, örtülmüş siyasi bilincinin odağına asırlar deneyilemiş yerleşmiş olan "devlet" kendilerini bu devlette özdeşleştirmiş "devletler zümresine" —tepkil olduğunu— en azından son yarım yüzyılın tarihleriyle biliyorlardı. 1946'dan 1977'ye kadar, halk kitlelerinin coşkuyla desteğiyle iktidara gelen bu siyasal gücün, halkın bu tarihsel tepkisine ayak veya artık seşlendiğini, böyle bir mesajı verdiklerini bilincindedirler" (Demokrat Türkiye, s.21).

Demokrat Türkiye'nin "yeni arayışının" 21 sayısındaki bu "çerçeve yorumu" bundan sonraki sayılarda biraz daha açılıp açıklanması devam ettiler.

"Demokrat Türkiye'de demokrasi mücadelesi perspektifimiz nasıl olmalıdır" sorusuyla ilgili görüşler, Türkiye'nin —özellikle— yakın dönem siyasal tarihinin analizinden çıkardığımız sonuçlar üzerine kurulmuştur. Bu analize katkı öge ise bir olgu tespitidir. "Türkiye'de asker-bürokrat zümrede iktidarı bulan özgül "devlet" çin anlayış ve uygulamalara karşı tarihsel bir tepki potansiyeli vardır....

"Türkiye toplumunun siyasal tarih açısından bu "tarihsel tepki" faktörünün rol oynadığı bir olgunun özellikle önemli siyasal dönemlerde — öteki faktörlerin yanı sıra — birincil derede etkin olduğudur. Bir başka deyişle, Türkiye toplumu, kendi siyasal tercihini ifade edebildiği önemli siyasal aşamalarda tercihini esas olarak, sözünü ettığımız olguya göre yapagelmmiştir." (Demokrat Türkiye, s.25).

Demokrat Türkiye'nin "yeni arayışın" yazarı yorumlarını ve tespitlerini Türkiye'nin yakın dönem (1946'dan bu yana) siyasal tarihinin analizinden çıkardığı sonuçlar üzerine kurduğunu söyleyebiliriz, yine aynı dergide başka bir yazar "yeni yorumu" 1908'lere doğru götürmekte kararlıdır:

"1908 Burjuva Devriminde — kapitalistleşmeyi hızlandıran Millî İktisat Politikasına, sanayi ve mâlî alandaki bir dizi girişimine karşın — köklü değişimleri zorlayan, yapsal bir değişiklik yaratan bir hareket olmadı. Zaten Jön Türkler'in fikirleri içinde, Türkiye'nin toplumsal gelişme dinamiklerini değiştirmek istiyen radikal fikirleri, sadece PRENS SABAHATTİN BEYDE (altım biz çizdik) rastlarını. (Demokrat Türkiye, sayı 23, Demir Özlü).

Demek ki, Demokrat Türkiye, Türkiye'nin tarihsel gelişim süreci içinde (her ne kadar "yeni yorumlarını" 1946'dan, yani DP'nin kuruluşu ve 1950'de iktidarı olması ile başlayan siyasal dönem ve sonrasının analizi üzerine oturttuklarını söyleyebilir de) 1908'lere uzanan uzunca bir dönemi kapsayan "yorum" ve "tespit"lerini, "yeni araştırma" görüntüsünde, devrimci ortama aktarma çabasına girişmiştir.

Diğer yanıyla, Demokrat Türkiye, bu "tespit"lerin "yeni" ve "değişik" olduğu konusunda da çok ıddialıdır. Kendilerinden dinliyoruz: "Genelleştirilmiş "demokrasi mücadelesi anlayışından" köklü noktalarda ayrılan bu "DEĞİŞİK YAKLAŞIM"ımızın tepki ve eleştirilecek konu olacağını zaten biliyorduk ve bekliyorduk.... Ayrıca bu "DEĞİŞİK" ve "YENİ" yaklaşım doğrultusunda öne sürdüğümüz ve sürece-

ğimiz görüş ve önerileri, söz konusu eğitimlerle dışında duran, onları eleştiren grup ve kişilerde de, en azından yadriganaçlarını da hesaplamıyor değildik." (Demokrat Türkiye, sayı 25) İşte bizim açılan tartışmalarda ilk adım olarak mutlaka düzeltilmesini gerekli gördüğümüz yanlış bu noktadadır. Çünkü bu "yorum" ve "tespit"ler "yeni" değillerdir. 12 Mart 1971 öncesinde devrimci ortamımızda olduğu bazı boşluklardan girmeye çalışmış "eski" görüşlerdir. Sonradan da bazı Finans-Kapital yazarları tarafından benimsenip savunulmuş ve savunulmaktadır. Demokrat Türkiye, bu gün ilk adımı atarken devrimci ortamımızda olduğu bazı boşluklardan girmeye çalışmış "eski" görüşlerdir. Sonradan da bazı Finans-Kapital yazarları tarafından benimsenip savunulmuş ve savunulmaktadır. Demokrat Türkiye, bu gün ilk adımı atarken devrimci ortamımızda olduğu bazı boşluklardan girmeye çalışmış "eski" görüşlerdir. Sonradan da bazı Finans-Kapital yazarları tarafından benimsenip savunulmuş ve savunulmaktadır.

Şimdi DEMOKRAT TÜRKİYE'nin "yeni" tesbitlerimiz diye devrimci ortama sızdırmaya çalıştığını akıma gelmektedir. Çünkü bu "yorum" ve "tespit"ler "yeni" değillerdir. 12 Mart 1971 öncesinde devrimci ortamımızda olduğu bazı boşluklardan girmeye çalışmış "eski" görüşlerdir. Sonradan da bazı Finans-Kapital yazarları tarafından benimsenip savunulmuş ve savunulmaktadır. Demokrat Türkiye, bu gün ilk adımı atarken devrimci ortamımızda olduğu bazı boşluklardan girmeye çalışmış "eski" görüşlerdir. Sonradan da bazı Finans-Kapital yazarları tarafından benimsenip savunulmuş ve savunulmaktadır.

Şimdi DEMOKRAT TÜRKİYE'nin "yeni" tesbitlerimiz diye devrimci ortama sızdırmaya çalıştığını akıma gelmektedir. Çünkü bu "yorum" ve "tespit"ler "yeni" değillerdir. 12 Mart 1971 öncesinde devrimci ortamımızda olduğu bazı boşluklardan girmeye çalışmış "eski" görüşlerdir. Sonradan da bazı Finans-Kapital yazarları tarafından benimsenip savunulmuş ve savunulmaktadır.

1969 Nisan ayında "Ant yayımları" İdris Küçükömer'in "DÜZENİN YABANCI LAŞMASI-BATILANMA" isimli kitabı yayımlandı.

İdris Küçükömer kitabın önsözünde şöyle diyor :

"Elinizdeki şu kitapçıkta, Osmanlı ve dolayısıyla Cumhuriyet düzeninin nasıl yabancılaştırılmış bir düzen olduğunu ve bunun sonuçlarını özet olarak açıklamak istedim. Bana göre, düzenin yabancılaştırılması ile bu güne kadar gözlediğimiz batılılaşma özdeş görünmektedir. Bu ters düşen hareket karşısında, büyük halk yığınlarının kendilerini savunma cephesi giderek kurulmuştur.

.....Kitapçık hazırlanırken hocam olarak, dost olarak, İhsan Ada, Prof. Dr. Tanık Zafer Tunaya, Doç. Dr. Halil Skanlıoğlu, Nurkalp Devrim, Dr. Mahir Kaynak, Dr. A.S.Akat, Mehmet Genç, Hüseyin Özdeğer, Enver Meriçli ve Tezkaş Ağaoğlu'nun konu üzerinde tartışmalarda ve belgeler hususunda değerli yardımları olmuştur. Kendilerine teşekkür ederim." (Düzenin Yabancılaşması S.6) "Tespit"lerini İdris Küçükömer'in kaleminde izlemeye devam edelim.

"Bu akım, son yüzyıl içinde Osmanlı toplumuna yön vererek onu kırtarmak amacıyla olan iki ana akımdandır. Diğer batıcı - laik akımdır. Bu sonuncu akım tarihi gelişim içinde İslamî akımın sözde ve devamlı anti - tezidir. Batıcı akımın önemli yanı gerçek bir tezin çıkarmasını önleyen bir akım olarak görülmesindedir.... Türkiye'de halen her iki akım da birbirine karşı düşmüş bir hâle yaşamaktadır. Bunlar arasındaki kavga ya da sürtüşme hem Osmanlıların son döneminde ve hem de Cumhuriyet döneminde halk için bir kurtuluş yolu getirip getirmemiştir. Bununla beraber Sait Halim Paşa, Mehmet Akif gibi İslamcılar, kendilerine ilerici deneni batılılaşma yolunu seçenlere göre dşh tutağı görünüyorlar. Ve bu bakımdan saygıdeğerdirler" (a.g.e. S.10)

Demokrat Türkiye "yeni tespitlerini" şimdiki 1908 lere kadar indirebildiği için İdris Küçükömer'in de o dönem ve sonrasıyla ilgili değerlendirmelerine bakalım:

"Farklı görüşe sahip Jön Türkler, iki gruba ayrıldı. Merkeziyetçi bürokratlar OSMANLI TERAKKİ VE İTTİHAH CEMİYETİ ni kurdular. Diğerleri ise; TEŞEBBÜS ŞAHSİ VE ADEMİ MERKEZİYET CEMİYETİ'ni kurdular....

T.Z.Tunaya politik çatışmada bu iki kampa bölünmeye, bilimize göre, ilk defa ortaya çıkan kimsedir. Terakki ve İttihat Cemiyeti, daha eski kuruluş olan İttihat ve Terakki Cemiyeti ile aynı yoldaydı. İki cemiyetin yönetiminde aynı kişilerin de yer aldığı görülmüştü. Başka cemiyetlerin de ilithahıyla neticede 1918 - 1919 döneminin İTTİHAH ve TERAKKİ CEMİYETİ ve sonradan fırkası ortaya çıkmıştı. Prens Sabahattin Cemiyet ise şeklen İttihat Terakki ile 1908'de birleşmiş görünür. Aslında onun iddialarını kabul eden fırka olarak HÜRRIYET VE İTİLAH FIRKASI'nı görürüz....

Gerçekten de İttihat ve Terakki fırkası, tarihi, batıcı, bürokratik geleneği temsil edecekli. Hürriyet ve İtilah ise daha çok yine tarihi yeniçeri - esnaf - ülema birliğinden doğmuş gelen MUHALEFFET CEPHESİNE DAYANACAKTI.....

"Bu muhalefet cephesi daima ülke halkının ekseriyetine dayanmıştır. Seçim fırsatı ortaya çıktığında halk cephesinden büyük ölçüde bu destek sağlanmıştır. Bu toplum bölünmesinin zincirleme gelişimini, kurulmuş cemiyetler, fırkalar ve gruplar itibarıyla aşağıdaki tabloda gösterdik..

Devami 18. sayfada

SOL YAN	SAG YAN
Yeniçeri - esnaf - ülema birliğinden gelen doğucu - işlanca halk cephesine dayanır :	Batıcı - laik bürokratik geleneği temsil eden :
JÖN TÜRKLERİN PRENS SABAHATTİN KANADI	JÖN TÜRKLERİN TERAKKİ VE İTTİHAH KANADI
HÜRRIYET VE İTİLAH	İTTİHAH VE TERAKKİ (önce cemiyet sonra fırka)
İKİNCİ GRUP (Birinci Büyük Millet Meclisinde Müdafai Hukuk Cemiyetinde)	BİRİNCİ GRUP (Birinci Büyük Millet Meclisinde Müdafai Hukuk Cemiyetinde)
TERAKKİPERVER FIRKA SERBEST FIRKA DEMOKRAT PARTİ	C.H.P. - M.B.K. (MILLÎ BİRLİK KOMİTESİ) C.H.P. (ORTAĞIN SOLU)
ADEPALE PARTİSİ ?	?

PARTİZAN YOLU RİYA PARTİZAN

FINANS KAPİTAL CEPHESİ ÖNÜNDEKİ BEŞ YILIN HESABINI YAPIYOR

Sosyalist Gazetesi'nin bundan önceki sayısında "Demokrasiye Dönüş Aldatmacası" yazımızda, son yirmi yılın getirdiği hızlı tekelleşme sürecine parmak bastık ve ekonomik alan- da süren tekelleşmenin, siyasal alanda yarattığı parçalanmayı gözden geçirdik.

12 Eylül öncesinde, emegem sınıf partilerini tarihsel süreçleri, dayatıkları sınıf ve zümreler ve bu karakterlerinin getirdiği yapsal çökmüşleriyle, ayrıntılı olarak inceledik. A-

nayasa ve ardından Siyasal Partiler Yasası'nın gündeme girmesiyle başlayan yeni döneme ilişkin bazı belirlemeyi yaptık.

"Son yirmi yılın koalisyona ve bunalmış iktidarlara neden olan siyasal ortamdaki bu parçalanma, Türkiye'nin 27 Mayıs 1960'tan bu yana girdiği hızlı tekelleşme sürecinin doğmuş bir sonucudur. Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısının siyasal arenaya yansımalarıdır.

Devrimci ortamımızın tarihsel, ya-

Devami 2. sayfada

PROFESYONEL KÜRT TİYATROSUNA İLK ADIM : KÜLLKÊN NEWROZÊ ÇİÇEKLERİ

FKBDC'deki ÇÖZÜLMÜ ÜZERİNE ZORUNLU BİR HATIRLATMA

1982 yılının ilk ayında (DEV-YOL, PKK, TEP, SVP) nin imzası bulunan ANTI-FAŞİST BİRLEŞİK DİRENİŞ CEPHESİ PLATFORMU isimli çağrı örgütümüzle ilgili idi. Bu platformda, devrimci bir program etrafında SİYASİ İKTİDARI HEDEFLEYEN BİRLİKLERİN YARATILMASI zorunlu ilk adım olarak belirtiliyor ve tüm bu çabalar anti-faşist güçlerin DİRENİŞ CEPHESİNİN yaratmaya hizmet etmelidir deniliyor. Bu girişim sonradan diğer bazı örgütlerin katılımı sonucunda F.K.B.D.C. (Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi) nin kurulmasıyla noktalandı. Partizan Yolu F.K.B.D.C.'ye katılmama kararını alması ve gerçeklerimiz merkez yayın organımız Sosyalist kanalıyla devrimci ortama iletilmiştir.

Bu gün SİYASİ İKTİDAR alternatifini yaratma iddiasıyla ortaya çıkan F.K.B.D.C. yeni bir aşamaya gelmiş bulunuyor. İki yıl önce oluşturulan bu yapı hızla çözülmeye başlamıştır. Cepheyi oluşturan örgütler bir yandan cepheden ayrılırken diğer yandan da birbirleri hakkında çok ağır suçlamalar yapılmaktadır. 12 Eylül yenilgisinin devrimci ortamımıza zorunlu olarak dayattığı KAN DAVASINA DÖNÜŞEN ÇATIŞMALARA SON VERİP BİRLİK YOLLARINI ARAMA İHTİYACI VE FIRSATINI ilkesizce, kısa vadeli hesaplar ve hedefler doğrultusunda çıkmazla sınırlayanlar bu gün de eski alışkanlıklarına uyan bir tarzda, kendilerini merkeze koyup "HAKLILIKLARINI" ispat çabası içine girmek tartışmaların kısır çerçevesini çizmeye çalışıyorlar.

"17 Kasım 1925'te yeni bir parti kurulacaktı. TERAKKİPERVER FIRKA... Bu fırka, C.H. Fırkasına karşı, seçimlerde rey alabilmek için, kabuğuna çekilmiş, kendini savunmak için eski değerler sisteminde melce bulmuş tarihi işlemler...

Sosyalist

Devami 17. sayfada

Tustav Arşivi
Orhan SİLİER
Bağışı

Sosyalist

DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ

Aylık Siyasal Gazete • Kurucusu: Dr. HİKMET KIVILCIMLI • Yıl: 3 • Sayı 6 • Mayıs 1984

PROLETERYA PARTİSİ NEDİR?

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

Türkiye'de bir Proleterya partisi için ardarda duyular ve çağrılar yapıyor. Bir çok arkadaşlar Proleterya Partisi'nin ne olduğunu veya ne olabileceğini kendi kendilerine ve herkeşe, bu ara bize soruyorlar.

1 - PROLETERYA PARTİSİ PROBLEMİ

Bu ve benzeri sorulara sık sık karşılıklar verildi, açıklamalar yapıldı. Yapılıyor, yapılacak, Burada, bir yol daha kısa bir prensip aydınlatması yapmaya çalışalım.

Proleterya Partisi nedir? Dünyada ve bizde bir veya bir çok adıyla çalışan işçi partileri oldu, oluyor, olacak. Bunlar Proleterya Partisimidir? Değil midirler? Proleterya Partisi iseler, nasıldır? Değilseler, neden değildiler? Bu soruların kısaca karşılıkları bulunma- lı, verilmelidir.

Ayrıntılı içinde boğulmak için alfabetik gerçekleri anarak yürüyelim.

2 - PROLETERYA SÖZCÜĞÜNÜN 3 ANLAMI

Proleterya Partisi deymi içinde 2 sözcük var. Önce Proleterya nedir? Tam karşılığı Modern İşçi Sınıfı demektir. Parti sözcüğünü sonraya bırakalım. Demek Proleterya sözcüğü içinde 3 ayrı anlam oturur :

- 1) İşçi,
- 2) Modern,
- 3) Sınıf,

Bu 3 anlamı duruca kavramazsak, Proleterya'nın ne olduğu gölgede kalır.

3 - İŞÇİ NE DEĞİLDİR

İŞÇİ nedir? İşçi sadece başkası hesabına çalışıp sömürülen insan değildir. Böyle insanlar, Uygarlık denilen Sınıflı Toplum doğmuş doğal vardır. Hatta, Tarih öncesinin Sınıfsız Toplumu Orta Barbarlık denilen Süri ekonomisi Çobanlık çağında bile : Köle adlı, babahan yanına yanasmış çalışan insan tipleri belirlenmiştir.

Ne Tarih öncesinin aile çocuğu yerine geçen insanlık kölesi, ne Uygarlığın hayvandan beter şartlar altına soktuğu, bir aygıt, cansız alet gibi kullandığı, isteyince kıldığı, öldürdüğü, insanlıktan çıkarılmış kölesi : işçi değildir. Kölenin bütünü (bedeni ve ruhu) hep birden pazarda alınıp, satılır ve ebediyen sahibinin mal olur.

Ortaçağın Lonca ustaları yanında çalıştırılıp sömürülen Kalfalar ve Çıraklar, Köle gibi parayla alınıp satılmasalar bile, ömürlü boyu ustalarının ve loncalarının tüm yaşantılarıyla yetkisi ve kontrolü altında bulunurlar. İşçi, ne "usta"sına veya "patron"una, ne herhangi bir lonca'ya öyle bir bitkinin köküne bağlı kaldığı gibi yapışık ve kişiksiz değildir.

Devami 17. sayfada

1 MAYIS YAŞIYOR

Devami 18. sayfada

FİNANS KAPİTAL CEPHESİ ÖNÜNDEKİ

YAPILAN PLAN AÇIKTIR

A) Gerek Türkiye'de, gerekse Türkiye Kürdistan'ında devrimci harekete ağır bir darbe vurulmuş ve yeniliğe uğratılmış. Önbinlerce milis, ellerine esir olarak geçmiş. Ve ilerlerine, hapisanelerde insanı bitirmesine başlatılmaktadır. (Diyarbakır ve Mamak Cezaevlerindeki olaylar bunun en son örnekleridir.)

B) Kapatılan CHP'ye oy veren yoksul yığınları ve yazımın CHP bölümünde de açıkladığımız gibi onun ikili yapısının bir yönünü oluşturan Devlet Sınıfları geleceğinin, 60 yıldır olduğu gibi, Partinin diğer yönünü oluşturan denemmiş kadrolar öncülüğünde yine Finans-Kapitale atılış planı, Sosyalist Gazetesinde yukarıda yaptığımız altıda açıkça belirtildiği gibi, Finans-Kapital, 12 Eylül öncesinin bol koalisyona ve sık sık otorite boşluğu yaratan, bunalımlı döneminden aldığı derslerle yeni dönemi şekillendirmeye çalıştı. "Partiler ve Seçimler Yasa"larında konan yasaklar, vetolar, ülke düzeyinde oy barajları vs. gibi uygulamalarla, bir anda eskivi andırmasına ortaya çıkan partiler engellendi. Eski ve ünlü siyasiler siyasetten menedildiler.

Dikkat edilecek olursa, seçimden aylar önce SOSYALİST'te yaptığımız tespitler aynen gerçekleşti. Ve Cunta, kendi istediği "uç parti"nin seçime girme şartlarını bütün koşullarını kendi elleriyle yarattı. Böylece "Demokrasiye Dönüş Aldatmacası" içinde en önemli parçayı oluşturan 6 Kasım Seçimleri, Cuntanın izni ile oluşan ANAP — MDP ve HP'nin katılımıyla yapıldı. "D) "Sağ Partiler" adını verdikleri AP — MHP — MSP — DP — CGP gibi partilerin kadro tabanları konusunda faşist Cuntanın iki görüşü mevcuttur:

1 — "Devlet Partisi" olarak düşünülen bir partide yukarıda saydığımız eski partilerin ve kendi ifadeleriyle, CHP'nin "İlmi" kanadının tabanları ve kadrolarını toparlayabilmek.

2 — "Türkiye iki partili düzenin sıkıntılarını çektik. Muhalefetin hiç etkisi kalmıyordu. Çok partili düzen ise, siyasi istikrarsızlığı ve otorite boşluğunu yarattı. Üç partili bir düzen, zora demokrasiyi yaratılabilir. Merkez Partisi önemli rol oynayabilir."

Bu görüş, bir bölüm burjuva basınında da destek buluyordu:

"Birtakım zorlamalarla bir "Devlet Partisi" kurulması ne kadar yanlış ise, gerektiğinde dengeyi sağlayabilecek bir "Merkez Partisi"nin kurulması da o ölçüde doğrudur. İki partili sistemin "çoğunluk diktası", çok partili sistemin de istikrarsızlık ve "otorite boşluğu" yarattığı bir gerçektir. Liberal sağ ile sosyal demokrat sol arasında kurulacak bir "Merkez Partisi", eğer "anahtar" rolünü ciddi bir şekilde oynayabilirse, Türkiye'de demokrasiyi daha sağlıklı bir yapıya ve geleceğe kavuşturmasına önemli katkılarda bulunabilir."

"Partiler ve Seçim Yasası" adı verilen önlemlerle esasen en fazla üç partinin gerici parlamen-tarına girebilmesini sağlama bağlayın faşist Cunta şimdi de yukarıda açıkladığımız planlarla bu partileri şekillendirmeye çalışmaktadır.

Bir daha tekrar edelim: 12 Eylül 1980 öncesine siyasi ortamın oluşturulan burjuva partileri, Türkiye'nin varlığı sosyo-ekonomik gelişimin bir sonucu. Şimdi, faşist Cunta çıkardığı yasak ve emirlerle, eski partileri bir çatı altında toplamayı deniyor. Unutmayalım ki, yapılandırılan parçalar, gelecek dönemde gerici parlamentoda tekrar ayrışacaklardır. Bunalım kaçınılmazdır." (Sosyalist, Mayıs 1983, Sayı 5).

Şüphesiz bu partilerin oluşumu, seçimlere katılımı ve diğer partilerin (zora) olayın dışında tutulması, tesadüfen, ya da faşist generallerin subjektif isteği ile değil, 12 Eylülü faşist darbesinin yapılaşması ve karakterine uygun bir şekilde (plânli olarak) gerçekleştirildi. Gerici Finans-Kapital cephesi, geçmiş darbelerden ve ardından gelen geçiş dönemlerinden aldığı derslerle, bu defa, faşist generaller eliyle "demokrasi"yi kendisi getirirken, olayı bastırıla sona plânladı ve bu plâni başarıyla uyguladı.

Şimdi bu dönemi değerlendirenler, dönemi karakterini belirleyen partileri inceliyecek işe başlamalıdır.

1) ANAVATAN PARTİSİ: 24 Ocak kararlarının mimarı, 12 Eylülü döneminin ekonomik işlemlerinde sorumluluğu başbakan Yardımcısı Turgut Özal tarafından oluşturulan bu partiyi inceleyenler, biraz gerilere, partinin lideri Özal'ın Türkiye ekonomisinin direksiyonunu ele geçirdiği günlerle gitmek gerekir. O günlerden başlayacak bir kısa değerlendirme, hem bu güne kadar uygula-

nan ekonomi-politikamız oturduğu zemini netçe ortaya koyacak, hem de genel olarak son beş yıl içinde egemen sınıflar — halk ve egemen sınıf ve zümrelerin kendi aralarındaki çatışma ve tartışmaların kaynağını gösterecektir.

12 Eylülü Faşist Darbesinin hazırlanmasında önemli adamlardan birini teşkil eden "1 Ocak Muhürası"nın verildiği şartlarda genel ekonomik duruma bir göz atacak olursak:

— Sanayinin yetersiz ihracat kapasitesi dış ticarete tarıma yüklenilmekte, bu ise büyük oranda dışa bağımlı olan sanayin girdileri bir yana, petrol ithalatının gerektirdiği döviz bilesi karşılıyamadıkları. Fabrikalar ancak yarı kapasite ile çalışabilmektedirler.

— Devletin üretim yaptığı alanlarda Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) bataktır. Buralarda, ekonominin değil, politikanın kuralları işlediklerinden, geleceğinin çok üstünde işçi istihdam edilir; mallar maliyetinin altında fiyatlarla satılır ve sürekli zarar edilir durumdadırlar.

— Siyasi iktidarların Antika-Modern sermayenin karmaşık yapısını tasması nedeniyle, krediler ve teşvik uygulamaları üretken olmayan alanlarda saçur olur. Kredilerin önemli bir kısmı KİT'lere, ya da "hayali" spekülatif alanlara gider.

— Ancak belirli alanlara ağırlık verilerek uygulanırsa ekonomik açıdan anlamlı olabilecek destekleme alımları ve taban fiyatları politikaları, oy kavgalarıyla "Her istiyene ver" şeklinde dönüştürülmüş, siyasi amaçlara hizmet etmektedir.

— Gerek KİT'lerin açıkları, gerekse tarımsal üretimin subvansiyonlarla devlet kasasından beslenmesi, para basma makinalarına çok iş düşürmekte ve sonuçta enflasyon devlet eliyle körüklenmektedir.

— Burjuva partileri Antika sermayenin yekününü bir türlü sirtlarından atamadıkları için, spekülatif, kapkaççı alanları ve tarım kesimini etkileyecek vergi sistemleri getirememektedirler. Dolayısıyla verginin büyük oranını ücretliler ve maaşlılar vermektedir.

— Türkiye'nin üretim yapısındaki çarpıklıklar nedeniyle bir türlü kazanamadığı döviz, Tahtakale piyasasında, gümüş kaplarında ve milyarlık kaçakçılık olaylarında erimekte, ama devlet yine kendi içine işlemiş bulunan bu mekanizmaları denetleyememektedir.

— Devlet Osmanlı geleneği ile herşeyde söz sahibi olmak adına, 600 yıllık bürokrasisini Modern kapitalist işleyişin önüne hep bir engel olarak çıkarır; verimin düşmesine, maliyetin artmasına neden olur.

Böylece özletmeye çalıştığımız bu ekonomik işleyiş; sürekli bir istikrarsızlık, döviz dar boğaz, düşük üretim, muazzam boynuzlara varan enflasyon ve iflas sonuçlarını doğurur; yoksul yığınlar pahalılık ve işsizlik altında ezilir; ekonomi ancak dışarıdan yapılan sınırgalara ayakta durabilir hale gelir; sağlanan boynuz verimli alanlarda kullanılmadığı için yeni yarıklar durumuna girer.

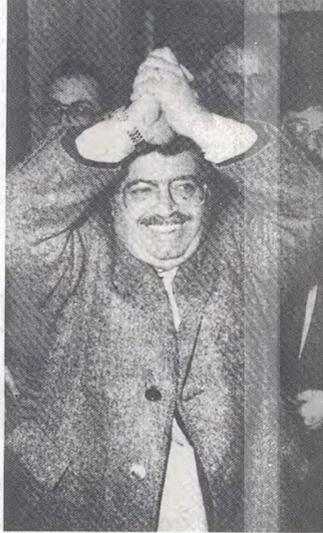
İşte böyle bir ortamda verilen Muhtıra ile seslerini en fazla net duyuran Finans-Kapitalistler, kendilerine temel olarak iki hedef seçmişlerdi: TEFECİ-BEZİRGAN SERMAYE İLE OLAN ÇELİŞKİNİN VE FİNANS-KAPİTAL İLE DEVLET SINIFLARI ARASINDAKİ GELENİKSEL ÇATIŞMANIN SON MUHTIRANIN AÇICILIĞINDA VE CESARETLİ BİR ATILIMLA KESİNCESİ KENDİ LEYHLERİNE ÇÖZÜME UGRATILMASI...

— Bu "çözümler" buharının günümüzdeki denlerine yönelik olduğu kadar, Finans-Kapital düzeninin geleceği açısından da zorlanmakta ve bu yönüyle de bazı temel dönüşümleri içermektedir." (Sarp Kuray: "12 Eylülü Nedir?", s. 47-48).

İşte gelinen bu noktada bunalımın Finans-Kapital yararına "kesince çözüme uğratılması" ve yukarıda belirtilen dönüşümlerin gerçekleştirilebilmesi için, 1 Ocak Muhürasının açtığı yolda 24 Ocak 1980'de Turgut Özal tarafından hazırlanan önlemler gündeme sokuldu. Ancak bu önlemler ağırlıklı antika sermayeye vurucu içerdiğinden, antika-modern karması ikili yapıyla AP, bu önlemleri uygulamaya müsait değildir. Çünkü "12 Mart öncesi ekonomik bunalım derinleştiğinde, yine Demirel, bunalımı aşmanın yolunu: Finansman — Emlak Vergisi Kanunu gibi, özünde antika sermayeye vurucu içeren önlemlerle bulmuştu. Buna bir tepki olarak AP'den 41 Milletvekili kopmuş ve Demokratik Partiyi kurdu. Böylece bir anda, Demirel iktidar edemez oldu. Bunalım yine partilerle aşılanmamış gündeme çok iyi hatırladığımız 12

Mart Ordu Müdahalesi girmişti." (Sarp Kuray: "12 Eylülü Nedir?", s. 51-52).

Adalet Partisi gerek ikili yapısındaki çıkmazları giderdiği dezavantajdan dolayı, gerekse yükselen sınıf mücadelesinin boyutları itibarıyla, 24 Ocak Kararlarının uygulamasında, Dolayısıyla 1970'de yaşadığı süreci yeniden yaşadı. Bunalımı aşacak önlemleri hazırladı, yürürlüğe koydu ve sonucunu alamadan 12 Eylülü darbesiyle devre dışı bırakıldı. Demirel devre dışı bırakılırken bizzat kendisinin hazırlayıp ekonominin başına getirdiği Turgut Özal, faşist Cunta tarafından ekonominin sorumluluğu Başbakan Yardımcılığına getirildi. Böylece sivil iktidardan eyleyle uygulanamayan "24 Ocak İstikrar Tedbirleri" süngülerin gölgesinde T.Özal eliyle uygulanmaya konuldu.

Finans-Kapital'in yeni başpehlivani

"Olavay ilgili görüşü sorulan ünlü CIA ajanı, Vietnam halkının katillerinden, ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi R.Commer, "Askerler beni şartların bir tutuma serbest pazar ekonomisini onayladılar. Bu gözüm genç ve yetenekli uzmanlarca Demirel'e önerilmişti. Bunlar acı ilaçlardı. Bu program Demirel hiç bir zaman uygulamazdı. Çünkü, gerekli kanunları çıkartacak Meclis çoğunluğu yoktu. MGK, T.Özal'a yerinde kalmaması, hatla Başbakan Yardımcılığı verecek daha yetkili yere gelmesini söyleyince, bundan kaç etkilendim. Çok isabetli bir iş oldu. 12 Eylülü olmasaydı, bu programla ilgili önlemler alınmazdı. Bu konuda generallerin payı büyük oldu." (Sarp Kuray: "12 Eylülü Nedir?") diyerek faşist darbenin ve T.Özal'ın arkasında kimlerin olduğunu açıkça belirtti.

Konunun daha anlaşılır olabilmesi açısından "24 Ocak İstikrar Tedbirleri" denen Ekonomi-Politikamızın ilkelerini kısaca gözden geçirelim:

- Büyük oranda devalüasyon ve zamlar,
- 1 Mayıs 1981'de başlatılan günlük kur ayarlamasıyla serbest ve resmi kur arasındaki farkın kaldırılması,
- Faiz oranlarının yükseltilmesi,
- İhracat'a tanınan düşük faiz uygulaması,
- Dışarıdan alınan borçlara prim ödeme uygulaması,
- Sanayiinin genel olarak ihracata yönlendirilmesi,
- Maliyetlerin, yüksek faiz uygulamasıyla yükseltilmesi ve talep kısıtlama uygulaması nedeniyle tikel dışı kapitalistlerin (vahası kapitalistler) erimesi ve tekelleşmelere doğru kayması,
- Ekonominde tüketim mallarını kısarak tasarrufu arttırmak ve bu yolla tasarrufların bankalarda toplanmasını sağlamak,
- Vergi gelirlerinin, yine yoksul yığınların sırtına yüklenerek artırılması,
- Sendikaların kapatılması üzerine ortaya çıkan Toplu Sözleşme boşluğunu, YHK ile denetleyip ücretleri dondurma uygulaması,
- KİT ürünlerini devamlı zam.... ve ilh." (Sosyalist, Sayı 1, Mayıs-1982).

Yukarıda sıraladığımız tedbirler, "BIRAKINIZ YAPILANLAR, BIRAKINIZ BATILANLAR" parolasıyla yürütülen Freidman'ci ekonoim anlayışına göre uygulandı. Bu tedbirler bir yandan, yüksek faiz politikasıyla halkın cebindeki son-

kurşaya kadar el atarken, yüksek oranda devalüasyon ve zamlarla işçi sınıfı ve yoksul Kürt halkına yaşamı dayanılmaz hale getirirken, diğer yandan da hızlı bir tekelleşme gündeme soktu. Hızlı tekelleşme sürecinin doğal sonucu olarak, bankası olmayan Finans-Kapital kuruluşları tek tek batmaya, tekel dışı kapitalistler ise hızla erimeye başladılar.

Aslında 24 Ocak Kararları, kısa vadede Finans Kapitali içine düştüğü bunalımdan çıkarmayı hedeflerken, uzun vadede ekonomiyi yapsal bir dönüşüme zorluyordu. Türkiye ekonomisi ise, bu dönüşüme, mevcut kurum ve gelenekleriyle direniyordu. Tıkanmış çit pazarında ekonomiyi kurtarıp, sanayiinin ihracata yönlendirilmesini amaçlayan, "İhracat seferberliği" adı altında uygulamaya sokulan vergi ve teşvik primleri, "Hayali sunta" ihracatından deneyli "ihracat uygulamalarına" yeni yeni beceriler kazandırdı. Bu yolda atılan tüm adımlar sonuçta devleti soyma mekanizmasına dönüştürüldü. Bu arada yeni ortaya çıkan (Ve Turgut Özal'la ilişkileri olduğu bilinen) bazı firmalar (örneğin ENKA vs) palazlanarak öne fırladılar.

Ancak "bir bölük iş adamı ekonomideki durum, yatırımların düşmesi, üretim azalması, iflaslar, talebin aşırı kırılışı ve kredilerin pahalılaşmasından şikâyet ediyor...." ve Özal'ın uyguladığı ekonomi politikayı eleştiriyorlardı.

Özal'a birçok çevreden yapılan eleştiriler, bindiği gibi KASTELLI olayı ile doruk noktasına ulaştı ve Özal, bazı adamlarıyla birlikte istifa etti. (Bu olay ve sonrası, Gazetemizin 3-4. cü sayısında ayrıntılı olarak incelendiği için, fazla açmaya gerek görmüyoruz.)

Ekonominin başına geçen A.Başar Kafaçoğlu, tam tersi bir uygulamayı gündeme soktu. Özal'ın uyguladığı politika sonucunda iflasın eşliğine gelen şirketleri "kurtarma operasyonuna" girdi ve "bu iş için 200 milyar lira harcadı. Kemer sıkma politikasını nishi bir gevşemeye uğrattı. İşçi şirketlerinin kurtarılması operasyonu, yakacak parası vs. gibi küçük zamlarla işçi sınıfına, kat sayının artırılmasıyla memurlara, pamuk, tütün, fındık ve çay borçlarının kısmen ödenmesiyle köylülüğe yönelik; Demirel iktidarları dönemindekine benzer bir "Seçim Ekonomisi" uygulamaya sokuldu.

Bu dönem, gerçek uygulanan politik bakımdan geçmişe nazaran önemli farklılıklar gösterdi, gerekse ekonomik planda zamlar, fiyat kontrolü, "şirket kurtarma operasyonları" ile kaynakların kullanımında Özal döneminden farklı bir karakter gösterdi. Bu dönem genel karakteristigi, ekonomik planda "Seçim Ekonomisi", politik planda "geçiş dönemi"ne hazırlıktır. Faşist generaller yeni dönemde, sivil-leri giyip Türk ve Kürt halklarının karşısına "politikacı" olarak çıkmaya hazırlanırken, geçirdikleri karantık dönemin günahını bazılarının sırtına yüklemeyi diler. Bu anlamda Özal ve adamları, bir süre geri çekildi. Ancak bu geri çekilişi Özal açısından siyasete atılmanın bir hazırlık aşaması oldu.

Özetlersek, 24 Ocak Kararlarının iki yıllık, birinci uygulamasından doğan sonuçlar ve bu ekonomik modelin uygulamaya konduğu, özellikle geri kalmış ülkeler (Brezilya, Arjantin vs.) de görülen sonuç, artık bu modelin denemisi ve yenilmesi, uygulandığı yerlerde, ardından büyük yoksulluk ve sefalet ve buna bağlı olarak bir yığın sosyal kırıksızlığı da peşinden getirdiğini göstermiştir.

İşte ANAP, bu modelin ülkemizdeki mimarı ve uygulayıcısı "Özal ve adamları" tarafından oluşturuldu.

Yeri gelmişken, burjuva basınında çokça sözü edilen, bizim de yazı içinde zaman zaman kullandığımız "Özal'ın adamları", "Özal'ın ekibi" kavramına da açıklıyalım. Cumhuriyet tarihi süresince yaşanan bunalım dönemleri dikkate izlendiğinde, önemli siyasal partilerin de bu momentlerde iç bunalıma düştüğü ve bölünmelere uğradığı görülmüş. Bu bunalım ve bölünmenin temelinde, antika sermaye ile modern finans-kapital arasındaki çatışma yatmaktadır. Geçmiş dönemde egemen sınıf partileri, AP, CHP, DP ekonomik ve sosyal yapıdaki bu karmaşıklık, parti bünyesine olduğu gibi aldıklarından, yani, sanayiciler, toprak ağalrı, şeyhler, tefeci efraflar, ayan takımı, parti içinde yönetici düzeyinde ve aktif olarak yer aldıklarından, belli dönemlerde ortaya çıkan çıkar çatışmalarında birbirlerinden ayrılmışlar ve partileri önemli bölünmelere uğratmışlardır.

Geçmişten her yönüyle ders aldığı ve Türkiye'nin sosyal ve sınıfsal yapısını iyi bildiği anlaşılan Özal, partiyi oluştururken buna dikkat etmiş, yüksek faiz politikasıyla halkın cebindeki son-

"Finans kapital iktidarı yine bunalım içindedir"

12. sayfadandan devam

bilme için günümüze geldiği gibi bir dizi ekonomik tedbirleri gündeme sokmuştur. Alınan ekonomik tedbirler, siyasi iktidar partisi içerisindeki çıkarlarıyla gelişen bir grup tarafından tepkiyle karşılanmış ve "kırkırbirler" sonradan da Demokrat Parti adıyla siyasa hayata atılan bir kopmayla neticelenmiştir. İktidar partisindeki bu parçalanma, iktidarın parantez içerisinde çoğunlukta düşürmüştür. Diğer yandan uygulanan ekonomik politikaya çalışan sanatta da aynı temel yanlışlıklar ve karalamalar kendini göstermiştir.

Aynı zamanda bu dönemi yansıtan sanat eserlerinde genellikle olayı bütün boyutlarıyla yaşamış ve bu uğurda canını vermiş, müdaceleci insan tipleri yerine daha popüler aydın tipler görünerek yeni devrimci kuşağına verilmesi gereken ana mesajlar atılmıştır.

3) Yukarıda söylediğim gibi var olma nedenleri delayısıyla, olayın gerçek yönünü atıyan sanatçıların, işlenmesi gereken ana kolları ele almamışlardır. Böyle bir boşluk, kendi toplum orijinalliğimize indirgenmemiş bir "Brecht" meselesinin gündeme sokulmasıyla noktalıdır. Dünya devrim hareketinin yetiştirdiği en büyük sanat ustası Brecht'ın diyalektik tiyatro yöntemini kendi ülke koşullarına uygulamak yerine, işin kolayına kaçarak Brecht'ın eserleri olduğu gibi sahneye getirilmiştir. Türkiye'ye uyarlanmaya çalışılanlar ise, ülke orijinalliği doğru kavranmadığı için istenilen neticeye ulaşamamıştır.

Bence bu dönemde devrimci tiyatro adına atılmış en önemli adım 1968-71 dönemini objektif açıdan inceleyen Cengiz Gündoğdu'nun "Karakar 71" adlı oyunudur.

Bu ve bundan sonraki dönemlerde sanatın ve sanatçının birincil görevi, kısır tartışmalar, entelektüel gevvelikleri, kariyerist hesapları arkada bırakıp, kitleleri devrim hazırlamak ve Yunus Emre'lerden Pir Sultanlar'dan gelen Savaşçı-Sanatçı geleneğini Türkiye İşçi Sınıfı Müdacesinin içerisinde yaşatmak olmalıdır.

KÜLÜLKE NEWROZ = NEWROZ ÇİÇEKLERİ
OYUNUNDAN BAZI SAHNELER

BİLİNSİN Kİ

Bak, kınından sıyrılmış bir bıçak, oluvsuz, keskin. Ve inmişe sert, hisirtisiz, ve bir damla gözyaşını ikiye bölmüvermişe bizden... Acısı ki, aşktan, sevgiden hele haretten de öte, hani binbir yürek çırpıntısı, hani "o kadar olur" dercesine. Zulme ve yenilmişliğe dairse. Olur da varır elin diyelim. Hani, sazın teli... Bak inlemiyelim. Bak dardeşim, o saz kalsın duvarda. Ve biz,

Gözyaşları oluvsuzca kesilen biz, kavğamız bu gurbet konağında sazla inlemiyelim. Yaşanacak gün, söylenecek söz var kardeş. Yağmura hasret başkalar ve yaşamayı üretken çarçıklarına yolunuzu bekleyen var. Ve bugün, her yaralı gözyaşı her başta bir tane ve her çarka bir diğlişe eğer, haykıralım ki, and olsun kardeş, Bilinsin ki,

bilinirken biz bu hasretlerin isyanına güneşe ve baruta bürünceğüz. "ÖYLE GENÇ VE FUTURE" Ve milyonlarca acılı gözyaşından bir selcesine inançla yürüyeceğiz.

Ve değıl mi ki yüreğimizdeki kuru sınımsız güneş. Kavğamız en sçağında dik, düru ve onurlu "GÜNEŞE GÖMÜLECEĞİZ".

RAGIP YAVUZ

HAVAYI YIRTMAK

Güneş tan atıyor yavaş yavaşın
Avlunun ortasında, dindik gonca gül
Sonra
Ağır nabı buğulanyor acemasız duvarların
Çınlamayaban sahanlarında...
Ve bir bülbül
Yırtıyor sessizliği çığlık çığlığa...

Rüzgâr dalına sarmış kolunu.
Avlunun ortasında dindik kızıl gül.
Ve tek çiğ tanesi bile yok yanaklarında...
Bir bülbül ötüyor çığlık çığlığa
"Kara eller kızıl güle kıymasın
Bahar bensiz ben gülümsüz olmasın"

Bir bülbül ötüyor çığlık çığlığa
Rüzgârın dalına sarmış,
Dalıza inlemiyelim.
İmam kitaba sarmış,
Gülse kızıla.
Bir bülbül ötüyor sabah ezamı
Bir bülbül ötüyor çığlık çığlığa...
Titreyişler gergin urgan
Boynu bükük kızıl gülüm sallanyor yavaşın
Duruluyor rüzgâr,
Eller kanrevan

Sessizlik titriyor bülbül hançerelerinde
Bir an
Ve sonra
Olmaya başlıyor işte
Olacak olan...

Bülbüller ötüşüyor türki türkiye
Güneş mızrak boyunu geçmiş artık
Ve ilkimen tüm bahar yüzü
Kıpkızıl güllere kesmiş artık.

MAHMUT GÖKGÖZ

Direnışı Güçlerin Lideri ALBAY EBU MUSA İLE SÖYLEŞİ

10. Sayfadandan devam

tavrımızı belirtiyoruz. Olaylardan sezdığımız kadariyle, onlar bizi anlıyorlar ve görüşlerimizi destekliyorlar. Açıkça ilan etmemelerine rağmen, biz desteklediğimizi seziyoruz.

SOSYALİST: Suriye Hükümetinin Yaser Arafat'ı sınır dışı ediliş hakkında ne düşünüyorsunuz?

EBU MUSA: Suriye bu kararı almakla hata işledi. Fakat bu Arafat'ın Suriye'ye karşı hata yapmadığı anlamına gelmez. Yaser Arafat, Suriye'yi bizimle birlikte kendisine karşı savaşmamak ve bize maddi yardım yapmakla suçlayarak hata yapmış oldu. Çünkü Arafat'ın kendisi bunların doğru olmadığını biliyor. Suriye ise, Arafat'ı Suriye topraklarından dışarı çıkarmakla hata yaptı. Çünkü Arafat, bir süre sonra bölgeyi yalnız başına zaten terkedecekti. Yaser Arafat'ın yeni burası (Lübnan) değildir. Biz Beyrut'ta iken, bu bölgeye bir daha dönmemek üzere söz vermişti kendi kendine. Beyrut'tan çıkışı bir yıl oldu. Lübnan'a bir kez olsun ayak basmadı. Şam'a geldiğinde biz her zaman Lübnan'a gelmesini isterdik. Geçerken savaşçıları ziyaret etmesini rica ederdik. Bize cevap olarak Lübnan'a geçmek için, ABD'nin uyarısı vardı, derdi. Gerçekten uyarı değil de, Beyrut'tan ayrılın Lübnan'a dönüyeceğimize dair verdiği sözler vardır Arafat'ın. Suriye biraz daha bekleydi Arafat kendiliğinden çekip gidecekti bu bölgeden.

SOSYALİST: Filistin halkının hareketinin karşı tavrının nasıl görüyor ve değerlendiriyor-sunuz?

EBU MUSA: İşgal altında olan Filistin halkı hiç bir zaman kendi düşüncesini yansıtamaz. Bölgede ise yeni yıpranmış bir halde bulunan Filistin halkının kendi düşüncesini yansıtabakan gücü yoktur. Buna rağmen, her zaman ulusal davadan yana olduğu şüphesizdir. Bundan hiç bir zaman vazgeçemez. Hiç bir halkın kendi ulusal davasına karşı olamayacağı gibi... Bizim halkımız şimdi işgal altındadır. Bu durumda halkımızın ulusal tutumunun üstü örtülmüştür. Bu şartlar altında yaşayan halk tutum ve görüşünü açıklayamaz. Bunlara rağmen biz dünyada bulunan bütün halkların ulusal sorunlarından yana olduklarını çok iyi biliyoruz.

SOSYALİST: Peki youz, sizin daha fazla zamanınızı almıyalım. İlerde daha yuhun bir zamanda gelip daha başka konular üzerinde de uzun uzadıya konuşmak isteriz. Bize bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederiz.

EBU MUSA: Ben de teşekkür ederim. Ayrıca SOSYALİST aracılığıyla kendi ulusal onuru için mücadele eden halklara, özellikle askeri paktlara ve diktatörlük zulmüne karşı mücadele eden Türk ve Kürt halklarına selamlarımızı iletiriz.

Biz de devrim için mücadele eden halkların bir parçasıyız. Mücadelemizde onların mücadelesine güveniyoruz. Dünyada bulunan tüm onurlu insanlarla omuz omuzayız. Dünyanın her hangi bir yerinde emperyalizme karşı mücadele etmek, diğer taraflarda mücadele edenlere destek olmak demektir. Mücadelemiz mücadelemizi, mücadelemiz mücadelemizi tamamlar. Zaferin halklarımızın olacağı kesindir.

Türk ve Kürt Halklarının Bağımsızlık ve Sosyalizm Müdacesesinin Bayrağı		Sosyalist
Ala Tekoşına Gelen Türk ü Kurd ya Serxwebun u Sosyalizme	PARTIZAN YOLU RİYA PARTİZAN	Sosyalist
	Yazışma adresi: Box 5034 16 374 Spånga Sweden	
		Fiyatı
		Yıllık abonesi
		Türkiye
		Almanya
		Fransa
		İngiltere
		İsvç
		Lübnan
		20 lira
		2 mark
		5 frank
		50 peni
		5 kron
		1 lira
		240 lira
		24 mark
		60 frank
		6 pound
		60 kron
		12 lira

DEMOKRAT TÜRKİYE'YE AÇIK MEKTUP

20.sayfadan devam

ca-doğucu halk cephesini kullanmak üzerinde kaldı. Bunu Osmanlı Hürriyet ve İttifak Fırkasının mirasını (Prens Sabahattin'in görüşünü) taşıyarak yapacaktır... Eğer Terakkiperver Fırka, zamanla örgütünü ülkeye yayarak genel seçimi girebilse idi, iktidara gelirdi...

"Fakat doğuda Şeyh Said isyanı başladı. İsmet Paşa başbakan oldu. Meşhur TAKRİRİ SÜKUN KANUNU çıkarıldı. İstiklal Mahkemeleri yeniden kuruldu. Muhalefet susturuldu... Terakkiperver Fırka, Takrirî Sükun Kanununa dayanılarak ve geriliclik yaptığı iddiasıyla henüz altı aylık bir kuruluş iken kapatıldı. (5 Haziran 1925).

Yeni bir deney daha yapılacak. Takrirî Sükun ile tenkidler susturulmuştu. İsmet Paşa ve hükümeti, güya rahatı idi. Aslında ülke çapında memnuniyetsizlik vardı. Bunun üzerine SERBEST FIRKA deneyi yapılacaktır... Kuruluş tarihi 12 Ağustos 1930'du. Gözişler yine, Hürriyet ve İttifak Fırkası'nın, Terakkiperver Fırkasının mirasını taşıyordu. Bürokratik C.H. Fırkasına karşı seçim için yine eski tarihi cepheye dayanılacak ya da o cephe kullanılacaktır. Sonuç farklı olmadı. Parti "çığ gibi büyüydü..." İzmir ve Balıkesir'de yarış bayrak olmaları da katılımla Fethi Okyar, partisini 18 Aralık 1930 tarihinde feshetti." (a.g.e., sayfa 103-105)

İdris Küçükömer'in Demokrat Parti konusundaki değerlendirmelerine bakarak yazımiza devam edelim:

"1945'de bir topkâr reformu meselesi ortaya çıkmıştı... Sonuç ne oldu? Yukarıda açıkladığımız gelişme içinde, sonuç Demokrat Parti'nin kuruluşu oldu..."

"Seçimler nispeten serbest olacaktı. Seçim işe karşınca, bürokrata muhalefet çığ gibi büyüydü. Nitekim, tarihi doğucu-islamci cepheye dayanacak, onu kullandıkça yeni parti, önceki örneklerde olduğu gibi "çığ gibi büyüyecek"ti." (a.g.e., sayfa 116)

"Demokrat Parti'nin iktidarda bulunduğu dönemde, CHP muhalefet olarak temel meselelere inemedi... Asıl muhalefet, laiklik - islamcılık çekişmesi halinde bir rejim meselesi (?) ortaya getirerek yarıdı, ve öyle yaptı. Bu, tarihi Osmanlı ve Cumhuriyet bürokrati açısından rejim meselesiydi..."

"27 Mayıs'ı yapanlar da ülkenin ikiye bölünmesi tehlikesi karşısında "devleti kurtarmak" isteyenlerdi. Kurulan komite, adını birlik kelmisinden aldı. MİLLİ BİRLİK KOMİTESİ, Batı değerler sisteminin birleşikliği istiyen tarihi bürokrasinin bir devamıydı." (a.g.e., sayfa 124)

Ahntılarımızı uzatmak mümkündür. Ancak bu yazının kapsamına uygun olması açısından, şimdilik sadece bazı kesitler veriyoruz. Aynı "tespit"leri hepimizin Milliyet Gazetesinden, Eczacıbaşı Kültür Vakfı Genel Yönetmenliğinden ve yayınladığı kitaplardan tanıdığımız siicilli Finans-Kapital ideoloğu ALİ GEVĞİLLİ'den de izliyelebiliriz.

"Demokrat Parti, Bayar'ın, Menderes'in ya da her hangisi bir kişinin ötesinde, yüzyılları aşan bir dönemde sosyal tabanın özlemlerini bir türlü yeterince karşılayamamış olan bir merkez karşı duydukları tarihsel tepki (altını biz çizdik) nin de simgesiydi. Bu nitelikteki bir toplumsal tepki asla yok olmaz; benliğini yeniden üretecek kanalları bir olağanüstü yönetim dönemi içinde de bulur." ("Yükseliş ve Düşüş") Ali Gevgilli, s.198)

Devam edelim.

"Tanzimat, Batı'nın zorlaması altında yapılan ve Batı ya da Rusya da aralarında olarak, Avrupa için yararlı sayılan tüm İslâm dışı azınlıklar'a Osmanlı merkezi otoritesini öndüne, Türk ve İslâm halk kesimleriyle birlikte eşit hak ve özgürlükler tanıtmıştır. Böylece, dış dünya kendisiyle eklemeyecek bir Türkiye'nin üst yapısını oluşturmaya zorlarken, aynı zamanda Türk ya da İslâm halk gruplarının birer başka çevre gücü olarak merkez karşı yarışabilecekleri ilk demokratik araçları da sahneye çıkarılmıştır.

"Başlayan süreç iki yönde gelişecektir: 1. Türk ve İslâm kesimler de en sonunda hürriyetin "esir-aşkı" olacaklardır. Yeniden yenisi gelişen modern öğretim kurumlarının kapısında Türk ve İslâm kökenli gruplar da gelecek, yeni düşünceler edinecek ve otoriter merkeze karşı değişik ölçülerde özerk ya da bağımlı sosyal, politik ya da kültürel çevresel demokratik savşınmaları başlatacaklardır. Bu zincir Genç Osmanlı'dan Jön Türkler'e, İttihat ve Terakki'den ta CHP'ye kadar uzanan bir radikal merkeze kanat doğurduğu gibi; en pratik anlamıyla Prens Sabahattin'de bulan büyük bir merkez dışı'cı güc te yaratacaktır.

2. Zimni kalmaktan kurtulan İslâm dışı sosyal gruplar giderek birer ikinci sınıf insan olmaktan çıkıp eşit haklara geçecekler tahmin edilebilir statüsüne geçeceklerdir. Yine Tanzimat sonrasının gelişme diyalektiği altında, İslâm dışı azınlık grupları yeni gelişen bürokrasi'nin yeni Bab-ı Ali'nin içine kadar gireceklerdir. Bunlar, ekonomik ve mali alanlardaki geniş etkinlikleri ile gitüğe ilerleyen ilk kapitalist üretimin ilişkilerinin birincil sermaye gücü durumunda da geçeceklerdir.

Siyasal katılma süreci Türkiye'ye belki ters'ten girmiş ama —çok geç te olsa— en sonunda başlamıştı.

Toplumsal değişim sırasında siyasal katılma olgusuna verilen ağırlık, hiç te rastlantısız değildir. Çağdaş siyasal bilimler kuramına göre, modern devleti geleneksel devletten ayırdeden özellik, bir toplumda halk'ın siyasete katılma ve siyasetten etkileneş'nin artmış olmasıdır (1) Modernleşme süreci genel bir model olarak ana çizgileriyle şöyle işler:

— Toplumdaki dağılmış sosyal gruplar giderek yöresel ya da dar çevresel düzeylerinin ötesinde tüm toplumsal platformda siyasal oluşuma ilgilenemeye başlarlar.

— Siyasal yaşama büyüyene ilgi, giderek bu katılmayı öğütüldendirecek olan yeni siyasal kurumlar, özellikle de politik parti'lerin doğuşunu gerçekleştirir.

— Uzun sürede de devlet ile olan ilişkiler kadar onun ötesinde tüm devlet dışı iktidar ilişkileri'ne de kapsayan yepyeni dinamikler ortaya çıkar.

— Çevre ve grup ilişkileri, çeşitli çevrelerde bulunan insanlara, siyasal yaşama doğrudan birer göz katılma'nın yanı sıra; başlangıç aşamalarında çeşitli çevre yönlendirmeleri altında istem dışı ya da sürüklenilerek (mobilize) katılmaya da getirir. Bazen çevresel zorlamalar, bazen de (cami, kilise, bey, ağa, aşırı varlıklı ve güçlü biri gibi) etkin kurum ya da kişiler nedeniyle başlatılan bu siyasal sürükleniş, en son aşamada sürüklenen kesimin kendisi için ya da kendisi adına işleyecek olan çağdaş politik güdülerini de bilinç üstüne çıkaracaktır.

Bu süreç, uygar toplum açısından zorunlu ve kaçınılmaz olan modern politika'nın gerçek içeriği ile başlatıldığı noktadır.

Tanzimat da, ilk aşamada Avrupa sisteminin kendi yaşantı biçimini ve toplumsal yapısını Osmanlı içinde yeniden üretme deneyi olarak başlatılmış bulunsun da, iste bütün bu nedenlerle o süreci başlatanlar istem tüm bir noktadan sonra ister istemez aşacaktır.

Dış dünyanın göndermekte olduğu dünya görüşü, kültür ya da sosyo/politik savaşım araçları, Türkiye'nin iç dünyasına kuşkusuz çetin bir ikilem'i ya da İdris Küçükömer'in ilginç tanımlamasıyla düzensiz yabancılaşması olayını bütün boyutlarıyla yaratacaktır (2)." (a.g.e.)

(1) Ergun Özbudun, *Türkiye'de Sosyal Değişme ve Siyasal Katılma*, Ankara, A.U. Hukuk Fakültesi, 1975, s.1-3

(2) İdris Küçükömer, *Düzenin Yabancılaşması/Batılılaşma*, s.94-95

Yukarıda görüldüğü gibi, İdris Küçükömer'in kafa ve kaleminde olgunlaşan, Ali Gevgilli'nin katkısıyla gelişen düşünce akını, şimdi "yeni" tespitlerimiz adı altında Demokrat Türkiye'den de izliyoruz. Olayın değerlendirmesini devrimci ortammıza bırakıyoruz.

DEVİRİMCI KÜRT YAZARI MAHMUT BAKSI İLE SOYLEŞİ

10. Sayfadan devam
sergilemek için yarışa girişmişlerdir. Devrimci sanatçının görevi, bu oyunu bozmak, bu kişileri etkisiz kılmaktır. Biz kendi kültürümüzü, değerlerimizi, dünya halklarının kültürüyle kaynaştırmak zorundayız. Dünyayı değiştirmek, halklar arasında dinamik bağlar kurmak, diyaloga geçmenin yöntemi budur bence. Bu olmadan sonuç alınmaz, enternasyonalizme gidilemez, ortak yarlar sergilenemez... Günümüzün göç dalgası çağın olgusudur. Ama bu göçe rağmen, bizler kültürümüzü korumak, geliştirmek, canlı tutmak zorundayız. Kültürü, Avrupa burjuvazisinin izin verdiği, sekillendirdiği, adlandırdığı sınırlar içinde değil, onun doğasına, tarihsel geçmişine bağlı olarak yaşatmalıyız. Onu geldiği kökenden, topraktan izolatırmamalıyız. Bu yola sapan, yeltenen, kültürü maddi çıkarılabilir feda edenlerle uzlaşmamalıyız. Tersine onlara tüm gücümüzle karşı durmalı, teşhir etmeliyiz...

SOSYALİST: Devrimci sanatçının görevi nedir? Ne yapmalıdır?

1 MAYIS YAŞIYOR

1. Sayfadan devam

tarafından oluşturulan DİSK'te de — egemen' olması da — varlığını sürdürmüştür. 12 Mart faşizminin yarattığı baskı ve zulüm ortamının ardından, işçi sınıfımız yeniden ekonomik-demokratik mücadeleleri yükseltmeye başlamış ve 1973-80 arasında sendikalar mücadelesi en yoğun günlerini yaşamıştır. Ekonomik-demokratik taleplerle yüzbinlerce işçi grev alanlarına çıkmış ama bu dönemde işçi sınıfının kitlesel olarak katıldığı politik eylemler son derece sınırlı kalmıştır.

Başlangıçta sendikalist-parlamentarist anlayışlar, daha sonra da sosyal demokratlar tarafından başı bağlanan işçi sınıfı hareketi, siyasal iktidar hedefleriyle ve olaylara silahlı mücadele boyutunda bakan bir önderlikten yoksun olduğu için, yüzbinlerin toplandığı 1 Mayıs 1977 mitingi bir avuç kontr-grevleri ajantı tarafından dağıtılmış ve geride 36 şehit bırakılarak meydan terk edilmiştir.

Bu yanyla, geçmişte baktığımızda binlerce DİSK görevlisinin aldığı "Güvenlik" önlemlerinin dışına çıkarılmaları değil, dostla karşı alınmış olduğunun, alçakça saldırı karşısında en ufak bir karşılık vermeden bozguna uğranması, açıkça göstermektedir. Bu nedenle, başta o dönemın sorumluları ve öndü işçiler, geçmişte sağlıklı bir değerlendirmeye tâbi tutarak yeni göreve hazırlanmalı ve girmelidir. Sınıf hareketinin yeniden pasifizm ve sendikalizm sınırlarına sıkıştırılmamasını birinci şartı budur.

Diğer yanyla, sendikalizm-pasifizm batağında debelenenlerin, sosyal demokratların ve utancıların işçi sınıfının sendikalar hareketi üzerindeki etkinliği, Türkiye işçi sınıfını, biricik dost ve müttefigi olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücaadesinden koparmış, bu mihrakların söven ve milliyetçi yaklaşımını nedeniyle, işçi sınıfı hareketinin en önemli özelliği olan enternasyonalizm ve anti-sömürgecilik gündeme sokulmamıştır.

Bugün Türkiye işçi sınıfının en önemli görevi sınıf hareketi üzerinde çöreklenmiş bu milliyetçi ve süven düşünceden ve davranışta kırmak ve aşarı - azami hedefleri tespit edilmiş iktidar mücadelesi platformunda Kürt işçi sınıfı ve yoksul köylüleriyle ortak mücadeleye girmektir. Önümüzdeki siyasal mücadeleye dönüştürme, geçmişimizi bu temelde bir OTO-KRİTİĞE tâbi tutarak girmeyecek, yenilgiler kaçınılmaz olacaktır.

1984 1 Mayıs'ı, Türkiye ve Türkiye Kürdistan'ı işçi sınıfları açısından, sınıf mücadelesinin burjuvazi, ağalık ve şeyhlik düşünceden ve davranışının içinde tutmak isteyenlerle hesaplaşıp, silahlı mücadele temeline Türk ve Kürt işçi sınıflarının ilkei ittifakının temeli atmadı bir adım olsun.

PARTİZAN YOLU MERKEZ BİLDİRİSİ
Ali Gevgilli
YÜKSELİŞ
ve DÜŞÜŞ

1945
1950
1960
1965
1971
1972

"NEWROZ ÇİÇEKLERİ'nin hazırlanmasında müziğin önemli bir yeri oldu. Kürt ulusunun bağırında, tarihin derinliklerinden gelen göçebe karakterleriyle birlikte bugünde yaşayan müzik, temel unsur olarak seçildi. Müziğe rejide önemli yer vermekle, hem oyundaki değişikliklerin altını çizmek, hem de epizodların ana mesajlarını güçlendirmek olanakına sahip olduk.

Müzik çalışmamızda, YILMAZ GÜNEY ve KÜRT ENSTİTÜSÜ'nün desteğiyle ilişkiye geçtiğimiz KOMA ZOZAN grubundan iki değerli Kürt sanatçısı (Alane Botan - Adnan) bize yol gösterici oldular. Ayrıca, oyunun açıklayıcı öğelerinden biri de, ilk defa gerçekleştirdiğimiz KÜRT BALESİ oldu. A.KHACHATURIAN'ın Kürt müziğini baleyeye uyarladığı GENÇ KÜRTLERİN DANSI, bade müziği olarak kullanıldı. Oyuna bir rüya sahnesi ekliyerek kareografisini yaptık. Bu çalışmamızda HALK OYUNCULARI Folklor Grubu yönetmeni arkadaşım SABRİ ÇETİN ile birlikte Kürt folkloruna bale ile birleştirdim. Rüya sahnesindeki bu çalışmamızın konusu kısaca şöyle: Oyunda KÜRDİSTAN'ın bağımsızlık özlemini simgeliyen kôr HEWÎ, gözleri açıldığında bir duman perdesiyle birlikte KÜRDİSTAN'ın doğal güzelliklerini görüp sevinçle dans etmeye başlar. Elinde NEWROZ ÇİÇEKLERİ vardır. Çok mutludur. Bu sevinç ve mutluluk uzun sürmez. HEWÎ jandarmaların hücumuna uğrar ve tutuk edilip ellerinden zincire vurulur. HEWÎ'nin en hüzünlü anında dağılırdan kopup gelen bir peşmerge ona yaklaşır ve ulaşmaya çabalar. Bir süre birlikte mutlu bir dans yaparlar. Bu mutlu dansın sonunda jandarmalar tekrar sahnedeye belirirler. HEWÎ'nin oyundaki ağabeyi Halil ve peşmergeyle mücadeleye girerler...

İşte kısaca özetlediğim tüm çalışmalar sonucunda NEWROZ ÇİÇEKLERİ açmış oldu.

PROFESYONEL KÜRT TİYATROSUNA İLK ADIM

10. Sayfadan devam

GEREKENLER, Devrimci Gençliği kendi kaderi ile baş başa bırakıp, onları böyle bir sonuca mahkûm edenler olmadır. Bu tespitten Devrimci Gençlik Mücaadesinin yanlışlığı bir boyutuna ele aldığımız sonucu çıkarılmamalıdır. Biz "KENDİNİ YAZAN ŞARKI"da dönemın hesaplaşmasındaki yanlış kurguyu ve özü değiştirmeye karar verdik. Yoksa hareketin gençlik mücadelesi boyutunda kalışın beraberinde getirdiği yanlışları da sergilemekten kaçınmadık.

Oyunda, olayların geçtiği yer TÜRKİYE KÜRDİSTAN'ındaki yoksul bir Kürt köyü oldu. Böylelikle Kürdistan'ın yapsında barındığı gelenekleri, insan ilişkileri, kültür birikimleri... ile tanışılacak ve bu topraklarda yüzyıllardır uygulanan sömürgeci baskı sergilenmeye çalışılacaktır.

Devrimci gençlerden birini Türk, diğerini Kürt devrimci olarak ele aldık. Böylece, gerek Türkiye Devrimci hareketi, gerekse Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi açısından bir sanat yapımın taşıyabileceği iddia boyutunda yapılmış gereken eleştiri ve özeleştirelerle birlikte, seyricele yeni mesajlar iletmeyi tasarladık.

Sonuçta: "KENDİNİ YAZAN ŞARKI'nın yapılacak temel yapı değişiklikleriyle yeniden yazılması gerekiyordu. Bu aşamada Devrimci Kürt yazarı Mahmut Bakşı ile ilişkiye geçtik. "KENDİNİ YAZAN ŞARKI"ya, vermeye düşündüğümüz yeni söz ve biçimi kendisine aktardık. Aramızda yapılan görüşölümüne göre metnin yeniden yazımına başlandı.

Hazırladığımız metin, arkadaşlarımız tarafından daktilo edilmiş olarak elimize geçtiği anda, artık son şeklini verebileceğiz "Hammede"ye bölümleri ayıkladıktan sonra, iki bölüme oluşan 12 epizoda ayırımı ve rejil için temel bir prensip olarak düşündüğümüz teatral montajı gerçekleştirdim. "Bağımsız ve birbirine zıt görüntülerin sokundan doğan bir biçim" (abartılı) oyunculuk biçimi ve biyomekanik (en üst düzeyde vücut kontrolü ve vücut anlamı) aktörler tarafından rahatça kullanılabilirlik üretken bir metne ancak böyle ulaşabiliriz.

Her epizodğun bir parçası olarak kendi bünyesinde ayrı bir yorum ve olayı içeriyordu. Yine her bir epizod'un fablını çıkaran epizod içindeki ana mesajla yüküklü cümleli epizod başlığı olarak kullandım. Ayrıca, oyunun bütünü içinde bade epizodları capraz diyaloglarla içice sokularak yorumu ve ilişkileri geliştirmeye çalıştım. Tüm bu çalışmalar, HALK OYUNCULARI'nı oluşturan devrimci sanatçı arkadaşlarımızın katkılarıyla oluşturdum. Metin son şeklini alıncaya dek tüm arkadaşlarımızın üretici fikirleri metni açık tuttu. "NEWROZ ÇİÇEKLERİ'nin oluşturulmasında büyük katkısı olan Devrimci Kürt Yazarı MAHMUT BAKSI'nın gerek masa başı, gerekse sahne çalışmalarını siresince gösterdiği disiplinli ilgi bize ayrıca güç kattı.

"NEWROZ ÇİÇEKLERİ'nin hazırlanmasında müziğin önemli bir yeri oldu. Kürt ulusunun bağırında, tarihin derinliklerinden gelen göçebe karakterleriyle birlikte bugünde yaşayan müzik, temel unsur olarak seçildi. Müziğe rejide önemli yer vermekle, hem oyundaki değişikliklerin altını çizmek, hem de epizodların ana mesajlarını güçlendirmek olanakına sahip olduk.

Müzik çalışmamızda, YILMAZ GÜNEY ve KÜRT ENSTİTÜSÜ'nün desteğiyle ilişkiye geçtiğimiz KOMA ZOZAN grubundan iki değerli Kürt sanatçısı (Alane Botan - Adnan) bize yol gösterici oldular. Ayrıca, oyunun açıklayıcı öğelerinden biri de, ilk defa gerçekleştirdiğimiz KÜRT BALESİ oldu. A.KHACHATURIAN'ın Kürt müziğini baleyeye uyarladığı GENÇ KÜRTLERİN DANSI, bade müziği olarak kullanıldı. Oyuna bir rüya sahnesi ekliyerek kareografisini yaptık. Bu çalışmamızda HALK OYUNCULARI Folklor Grubu yönetmeni arkadaşım SABRİ ÇETİN ile birlikte Kürt folkloruna bale ile birleştirdim. Rüya sahnesindeki bu çalışmamızın konusu kısaca şöyle: Oyunda KÜRDİSTAN'ın bağımsızlık özlemini simgeliyen kôr HEWÎ, gözleri açıldığında bir duman perdesiyle birlikte KÜRDİSTAN'ın doğal güzelliklerini görüp sevinçle dans etmeye başlar. Elinde NEWROZ ÇİÇEKLERİ vardır. Çok mutludur. Bu sevinç ve mutluluk uzun sürmez. HEWÎ jandarmaların hücumuna uğrar ve tutuk edilip ellerinden zincire vurulur. HEWÎ'nin en hüzünlü anında dağılırdan kopup gelen bir peşmerge ona yaklaşır ve ulaşmaya çabalar. Bir süre birlikte mutlu bir dans yaparlar. Bu mutlu dansın sonunda jandarmalar tekrar sahnedeye belirirler. HEWÎ'nin oyundaki ağabeyi Halil ve peşmergeyle mücadeleye girerler...

İşte kısaca özetlediğim tüm çalışmalar sonucunda NEWROZ ÇİÇEKLERİ açmış oldu.

BEŞ YILIN HESABINI YAPIYOR

tasfiye etmeyi amaçlayan bir ekonomi-politika uygulayan Özal, parti kadrolarını özenle seçmiş, kendisine bağlı ve finans-kapital çıkarlarını savunacak, içinde bazı eski marksistlerin de olduğu mühendis - teknik elemanlardan oluşan bir çekirdek kadro kurmuştur. Egemen sınıf temsilcileri doğrudan parti içinde ve aktif olarak yer alması, böylece bunalım momentlerinde partinin bölünme tehlikesine önlem alınmıştır. Parti bu kadrosuyla başanlı bir propaganda sürdürmüş ve 6 Kasım Seçimlerinde eskiye göre daha avantajlı olarak yeniden iktidara gelmiştir.

Bu gün, burjuva basınına göre de "... yapılanlar 24 Ocak 1980'de başlatılan ve Özal'ın bürokratlığı ve Başbakan Yardımcılığı siresince kademeli olarak çıkarılan kararların, Kafaoglu döneminde belli bir kesintiye uğramasına sonra, yine Özal'ca,— bu kez Başbakan olarak,— yeniden tezgâha konulmasından başka birşey değildir. (NOKTA Sayı 45.)

Evet, T.Özal bu kez Başbakan koltuğuna oturmuş, geçmiş dönemde bir yandan Kafaoglu ve ekibinin, diğer yandan "Devletçiler" bürokratları çıkarıcı engellerden kurtulmuş olarak, tamamen kendi "ekibi"yle ekonominin başına geçmiştir. Ekonomi-politika'daki eski bıraktığı noktadan işe başlayan Özal, siyasi olarak hiç bir eski partinin mirasına sahip çıkmıyor ve "biz dört akınım temsilcisiz..." yepyeni bir parti'yi" diyor. (Dört akım AP - MHP - MSP - CHP'dir.) Gene aynı konuda ANAP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Keçeciler (Özal'ın "vekilim" diyerek partiyi teslim ettiği şahısır). "Yankı Muhabirine, 12 Eylül'den sonra Türkiye'nin sosyal yapısında önemli değişiklikler olduğunu belirterek, "Anavatan Partisi ülkenin sosyal yapısında'deki değişiklikten doğmuş, yepyeni bir partidir." diyordu". (Yankı, sayı 669)

Aslında, ANAP, "sosyal değişiklikten doğmuş bir parti" değil;

— Sanayi'in ihracata yönlendirilmesi, gümrük duvarlarının kaldırılması ithalattan serbest bırakılmasıyla birlikte "Batıyla" rekabet etme zorunluluğunda kalan "yeni sanayici tipi" yaratma,

— Antika sermayeyi bütünüyle tasfiye edip, yüksek faiz politikayla bütün alt kaynakları bankalara toplama,

— KİT'lerin satılması ve yeni çıkarılan "Bürokrasiyle mücadeleyi amaçlayan" kararnamelerle, devletin etkisinin kırılması ve uygulamalarıyla "kapitalizmi bir dönüşümde zorlayan" ekonomi-politikanın uygulayıcısıdır. Henüz bu anlamda köklü dönüşüm sağlanamamıştır. Ancak zorlama bu yöndedir.

Şağ partilerin paylaşmadığı "Menderes" Bulvarı'ndan Özal geçiyor.

Tabii ki bu zorlama, beraberinde, çeşitli kesimlerden muhalefetler de kaçınılmazca getirdi. Değişik kesimlerden yükselen muhalefetin bir bölümü, yıllardır finans-kapitalin sözcülüğünü yapan ve en son Hursat patronlu Terciman gazetesinin satın aldığı Yankı Dergisinde şöyle dile getiriliyordu: "... ANAP'ın uyguladığı ekonomi politika, liberal bir ekonomi politikaydı. Piyasa ekonomisinin bütün kurallarının uygulanmasına yönelikti. Gümrük duvarları yıkıldı, ihracatı geliştirmeye yönelik programların yanı sıra ithalattaki "yasaklar" kaldırılmıştı. Düşü ticarettin önem kazanırken sanayi için plânla ilitiyordu. ANAP'a sağdan gelen eleştiriler de burada odaklanıyordu... ithalat ve ihracatlar iktidara sınırsız destek verirken, sanayiciler kaygılıydılar. Gerçi önde gelen sanayicilerin bir kısmı ANAP'ı önceden de desteklemişler, MDP'ye yönelik bir tavır ortaya koymışlardı. MDP'nin "umulanı" vermeyeceğinin anlaşılması üzerine bu kişiler DYP'ye yönelmeye başlamışlardır." (Yankı Dergisi, s.669).

Evet Finans-Kapital içinden yükselen bu muhalif sesler, yerel seçim öncesi, ANAP'a sağdan gelen eleştirinin önemli kaynaklarından biri olmuştu. Seçim öncesi bu yönde eleştiriler yoğunlaşmış, ancak önce Sanayi Odalarındaki seçimler ve ardından 25 Mart Yerel Seçimdeki göstermiştir ki, finans-kapitalistler Özal'ın politikasını eleştirmelerine rağmen henüz DYP ya da başka bir partiyi terche yönelmemişlerdir. Henüz kesin tercihler ANAP üzerindedir. ANAP'la ilgili değerlendirmeleri tamamlarken, konunun bütünselliği açısından DYP'yi inceliyerek yazımıza devam edelim.

2— DOĞRU YOL PARTİSİ: Herşeyiyle eski AP'nın mirası üstüne yükselmiş bir partidir. Bundan dolay da AP'nin antika-modern karması ikili yapısını ve ikili yapımın getirdiği çıkmazları, gelişikleri bünyesinde taşımaktadır. Yani:

"AP, bir yanyla büyük toprak ve mülk sahiplerine, eşraf, ağa, âyan zümresine dayanır: Bu özelliğiyle antika ilişkileri kullanarak yılğınal taban oluşturur. İdeolojik olarak bu zümrelerin eğilimlerine uygun bir şekilde ilkel "Moskof düşmanlığı" ve İslamiyet temaları işler. Diğer yandan, ekonomik plânda temel tercihi düzensiz akışına uygun olarak Finans-Kapital yanındadır. Bu nedenle, kalkınma politikasını, özdele AET içinde yararlanabilmenin koşullarına göre çizer. Çünkü Finans - Kapitalin uzun dönemli talepleri bunu gerektirmektedir. Ama gerek Türk ve Kürt köylülüğünün büyük sermayeye oy tabanı edilmesi bakımından, gerekse parti içindeki antika sermaye temsilcilerinin ağırlığı nedeniyle, uygulanan ekonomi politikalar, özellikle kaynak dağılımı konusunda sorun yaratır. Türkiye kapitalizmi, kendisinin büyüme eğilimini ve yeniden üretimini bile zor karşılattır. Bir de buna artığın önemli bir kısımına el koyar, ama onu üretken olmayan alanlara yatırıp âtl eden antika sermayenin olumsuz etkisi eklenince, sistemin sık sık çözümlenmesi burhanlarla karşılaşması kaçınılmaz olmaktadır." (Sarp Kuray: "12 Eylül Nedir?", s.51).

Her on yılda bir derinleşen buhranlar, partiler kanalıyla aşılmacıdır, gündeme askeri darbeler girmiştir. İşte yazımızın diğer bölümünde, geliş sürecini kısaca anlatılmıyş 12 Eylül Faşist Darbesi, AP iktidarı döneminde tepe noktasına vatan bunalımı, Finans-Kapital yaranına "kesince çözüme uğratmak" için yapıldı.

Bundan dolay, Finans-Kapital "12 Eylül sonrasında geçiş hazırlıklı" yaparak, geçmişte kendi buyelerinde gerekli dönüşümü gerçekleştirilmedi, iktidara başka güçleri ortak eden türlü siyasal güçleri cezalandırarak temel tercihe zorladı. Ancak siyasal tercihler, zorlamalar ve yasalara değil, toplumun sınıfsal ve sosyal yapısına göre belirlendiğinden, yeni siyasi partilerden bazıları bu yapıya uygun olarak şekillendi.

Önce Büyük Türkiye Partisi, bu özellikleri göstererek kuruldu. Eski AP'lilerin bir gövde gösterisine dönüşüp, Demirel'e Faşist Paşalar arasındaki çatışmayı su yüzüne çıkardığıında, Cunta tarafından kapatıldı. Onun hemen ardından yine eski AP çevreleri tarafından DYP örgütlenildi ve bu niteliklerden ötürü de veto barajını 6 Kasım'da aşamadı.

DYP, yukarıda anlatmaya çalıştığımız yapıdan dolayı mevcut iktidara sağdan "muhalefet" etmek gibi bir handikapla karşı karşıya idi. Yani, iktidardaki parti, DYP'nin de son duruşmada temel tercihi olan Finans-Kapitalin modern temsilcisidir. Bu nedenle, DYP biraz şanssız bir zeminde "muhalefet" etti. Dayandığı sınıf ve zümre açısından DYP'yi iki ana bölüme inceliyebiliriz:

a) Modern Finans-Kapital cephesinde: Yazımızın ANAP'ı incelediğimiz bölümünde Özal'ın uyguladığı ekonomi politikadan rahatsız olan bazı sanayicilerin DYP'sine yönediklerini belirtmiştir. Bunlar özellikle üretilme diaları olarak ihracatın gelişmesini ve bunalımın bu yolla aşılacağına inanıyor, Halit Narin'in deyimleriyle "İhracatçı-Sanayiciler"di. Ve buradan kaynaklanan muhalefet, T.Özal'ın bütün yolları deneyerek döviz kazanma politikasına karşı, üretim alternatifini sunuyor ve hükümetle aralarındaki çatışmayı şöyle dile getiriyorlardı: "... sanayici-ihracatçı ile, sadece ihracatçı şirketler arasında tercihin ihracatçı lehine kullanılacağı..." için, hükümet politikası eleştiriliyordu. Halit Narin, 12 Şubat'ta verdiği demeçte, "Biz fabrikatörler olarak yaşamıyoruz. Bitkisel hayata geçirdik. Kimse bize elini sürmüyor" diyor. DYP'de bu kanaldan olaya katılıp, muhalefeti rahatsız kesimlerin politik temsilcisi olarak sürdürmeyi hedeflemiş, ancak, bu amaçla

"İslâm köy'nden esen yeller, DOĞRU YOL'a selâm söyler. (DYP Seçim sloganlarından)

girdiği Sanayi Odaları seçimlerinde hiç bir etkinlik gösterememişti. Olaya biraz daha yakından bakıldığında, İstanbul Sanayi Odaları seçimlerinden önceki son meclis toplantısında mesele netliğe kavuşmuş, yine H.Narinin hükümet politikasını, bu defa "yumuşak" bir üslupla eleştirirken "Amacımız üretim yemek. Bağcı dövmek değil. Yedigimiz üzüm tanesi üzerinde çamur var. Bağcıyı uyarmak istiyoruz." (Milliyet, 18 Şubat 1984) diyerek, eleştirilere rağmen, henüz temel tercihin ANAP'tan yana olduğunu belirtiyordu.

Sonuçta, DYP temel tercihi Finans-Kapitalden yana olmasına ve Özal'ı muhalif kesimlerin temsiline soyunmasına rağmen, egemen sınıflar açısından bu gün için kesin tercih değil, yedekte bekletilip günü geldiğinde ileri sürülecek bir parti olarak kalmıştır.

b) Diğer yandan AP'nin ikili yapısının bir kanadını oluştururan ve 24 Ocak Kararlarıyla tasfiye edilmek istenen antika sermayenin temsilcileri, yâni kasaba eşrafı, tefeci-bezirgânlık, toprak ağaları antika ilişkileri kullananlar kırsal alanda DYP'sine kadro ve taban oluşturmış, aynı zamanda maddi destek sağlamışlardır.

Bir parti yönetici şöyle diyor: "İş adamları yarın sabahı düşünüyolar. Yurt dışına serbest çıkacak mı? Çocuklarına futbol topu getirecek mi? Gerisine boş veriyorlar. Bize oy vermeye niyetleri yok..." Aynı yönetici, partiyi etkili kişilerin "kimsenden para istemeyeceksiniz" şeklinde direktif verdikleri söyledikten sonra ilâve ediyor: "Anadolu'da küçük tüccar para veriyor. Getirip para verenden Allah razı olsun." (Nokta, 11 Mart 1984).

Evet, DYP'sine tam destek "Anadolu'daki küçük tüccar" denen antika sermaye temsilcilerinden gelmiştir. Bu kesimin kırsal alandaki potansiyeli üzerinde abidliğinde etkisi vardır. T.Özal da, bu gerçeği iyi bildiğinden, seçim gezilerinde özellikle ilçe ve kasabalarda yapılan toplantılarında bu kesimin gereği zeminine uygun bir üslupla, dini temaya ağır basarak hitabetmiştir. Köylülerin kendisini karşılayan taşıdıkları, gösterene Arapça yazı olan bir bayrağı tepki edermemiş, "halk istediğini yapar" di-yerek bu davranışa onaylamıştır. DYP, "Biz 1946 ruhunun devamıyız" sloganıyla, Menderes'e olan sempatiyi toplaınamaya çalışırken, Özal da "Biz hiçbir partinin devamı değiliz" iddiasında yumuşamış, "Menderes bugüne kadar aşılammış bir siyasi liderdir" diyerek bu tartışmaya katılmış ve eski DP milletvekillerinden 47 tanesini törenele partiyeye alarak, kırsal alanda oy kazanmaya, DYP'nin etkisini kırmaya çalışmıştır.

Bilindiği gibi, Türkiye her on yılda bir içine girdiği buhranı partilerle aşamayınca, gündeme askeri darbeler girer. Askeri müdahalelerin ardından da kaçınılmazca sivile yönetime dönüşüm gündeme gelir ve "Demokrasiye Geçiş" tartışmaları başlar. Türkiye son yirmi yılda üç kez demokrasiye geçiş tartışmıştır. 27 Mayıs - 12 Mart ve 12 Eylül, nitelik itibariyle birbirlerinden farklı karakterler taşıdığından, Geçişlerin kendine özgü karakterler göstermişlerdir.

12 Eylül Faşist Darbesi, geliş dinamikleri ve hedefleri açısından 27 Mayıs ve 12 Mart'tan ayırılır, dedik. Şimdi son yirmi yılda yaşanan üç askeri darbe arasındaki farkları kısaca gözden geçirelim:

27 Mayıs, Finans-Kapital — Tefeci Bezirgan ittifakına karşı ordu gençliğinin baş kaldırması, "baskın ve isyan"dır. Bu yanyla geleneksel müdahale geleneğine uygun bir harekettir. Yani kendiliğindenlik ve tepki yanı ağır basıyordur. Bu karakterinden ötürü, "bugün 12 Eylül rejiminin teplemeye çalıştığı (tepedediği) 1961 Anayasasını getirdi. 27 Mayıs'tan "Demokrasiye Geçiş", Devlet Sınıfların'nın kâdim paşası İsmet İnönü kanalıyla iktidardan AP'ye, yani Finans-Kapitalin yeni temsilcilerinin devredilişi anlamına geldi. Finans-Kapital, 27 Mayıs devrimcilerini ithilâlden kısı bir süre sonra yönlendirmeyi ve iktidarı sivilleştirme yönünde başarılıydı.

12 Mart ise, söz konusu geçiş kendine has yasadı. 12 Mart faşizminin baskı ve zulmünden, soygundan yılmış halk yığınları, bu dönüşüm momentini çok iyi yakalayıp değerlendiren Ecevit'i iktidara getirdi.

Ecevit olayı, sonuç itibariyle halk yığınlarının Finans-Kapitale altı edilmesi anlamına geldi. Ama iktidara geliş, belirli bir tepki örgütlenme-

Devarı 4.sayfada

FETAH'da YOL AYRIMI

Emperyalizmin Orta Doğu'da hegemonya sorunu üzerinde hep eş zamanlı çözüm isteyen iki büyük denklem varolmuştur:

Genel olarak Arap Dünyası denklemi ve özel olarak Filistin Hareketi. Emperyalistler, Arap Dünyasını Filistin Hareketinin arkasından çekmeden, onu yedek güçlerinden soyutlamadan Filistin Devrimine istedikleri gibi vuramıyor. Diğer yandan, gıcını, kararlılığını ve örgütlülüğünü kaybetmemiş bir Filistin Hareketinin arkasından Arap Dünyasını çekebilme kolay olmuyor. Bu hem aynı, hem ayrı iki sorunun birlikte çözümü için Emperyalist - Siyonist ittifak uzun çabalar gösterdi. Bu gün artık bu konuda gericilerin önemli ilerleme kaydetmiş olduğunu söylemek zorundayız.

ABD Emperyalistleri, uzun süre değişik taktiklerle hep bu denklemilerin ilkinde çözüm aradı. Arap devletlerini İsrail adına bağlayıp çektiyerek Filistin Devrimini tecrit etmeye ve bu yolla taşıyıcısının önünü açmaya çalıştı.

1973 Petrol ambargosu çokundan sonra, özellikle Carter zamanında uygulanan sabırlı politikalarla '82 yazına kadar bu yönde ciddi adımlar atan ABD, Orta Doğuda stratejik bir atılım yapabileceğini arttırmış, çok önemli mevziler elde etmiştir. Bunları daha önceki yazılarımızda etraflıca incelemiştik. Varılan son noktanın en özülü ifadesi olarak, S.Arabistan'dan gelen FAHD planı ve - Suriye'nin boykotuyla dağılmasına rağmen - I.Fas Zirvesi gösterilebilir. Bunlarla Arap Dünyasının genel eğilimi şöyle belirleniyordu: İsrail bir gerçeklik olarak tanınmalı, Filistin halkı 1967'de işgal edilen topraklarda "bağımsız" bir devlete razı olmaydı. Bu son nokta ile Arap-İsrail çatışması eklenince, birkaç ileriye ilke hariç, Arap devletlerinin stratejik bir dönüş yaparacak daha sonra otonomi ile somutlanacak olan Amerikan tezine teslimiyetinin ilk ciddi adımı atılmış oldu.

Bütün bunlar Filistin Hareketinin yedeklerinden büyük oranda tecrit edildiğini ve "ezilmesi" için (Yani ikinci denklem için) şartların olgunlaştığını gösteriyordu. (Daha sonra işgal sırasında İsrail, hedefin "Lübnan" değil, "FKÖ" olduğunu ileri sürerek, bu da FKÖ'yi Lübnan içi yedeklerinden önemli derecede tecrit edecekti).

İsrail saldırısı için şartları olgunlaştıran belki de en önemli etken, FAHD planına karşı Filistin hareketinin takındığı tavır oldu. Bu plana karşı, Filistin Halkı ve FKÖ'nün hemen bütün kesimlerinden şiddetli bir tepki gelirken Arafat "Laam" dedi. Yani "olabilir de, olmayabilir de".

Ve İsrail hızla Lübnan'a girdi.

Ne var ki, Reagan, İsrail-Filistin çatışmasının çözümünde belirleyici görüldüğü "İsrail'in tanınması" şartını elde etme noktasına geldiği halde, İsrail'in dizginlerini koymakta hiç tereddüt göstermedi. Çünkü Reagan, Arap gericiliğini getirdiği zeminde, Filistin çatıştığından da yararlanarak kesin vuruşu yapacağına ve FKÖ'nün ezilmesiyle sorunu önemli derecede halletmiş olacağına inanıyordu. Arap gericiliği ile arayı açmadan Filistin Hareketine saldırabilecek, FKÖ'yi zayıflatarak Arap gericiliğini Filistin hareketine karşı daha açık tavrı altında cesaretlendirmiş olacaktı.

Ne oldu?

Siyonistler ABD'ye verdiği sözü tam anlamıyla yerine getiremedi. Güney Lübnan sanlımanı Beyrut'a kadar iki günde çıktı. Ama Beyrut kapılarında 80 gün çakıldı. İsrail 3 aylık deşetli kışkırtmadan yüz kızartıcı bir Pirus zaferiyle çıkarken, Filistin Hareketi, yenilgisini İsrail'e karşı gerçekleştirelimiş en uzun direnişle hafifletmesini bildi. İşte son iki yıldır Orta Doğu'daki politik gelişmelerde belirli derecede rol oynayan gerçeklik, savaşın bu ikili dinamizmi oldu. "Savaşın sonucu", yani yenilgi, bölgede gerileme sürecini önemli derecede hızlandırdı. ABD'nin hegemonya doğrultusunda stratejik bir aşama olarak gördüğü "İsrail'in meşruiyet kazanması" açısından büyük bir adım atıldı. ABD'nin bölge çelişkileri karşısında üslendığı hakem rolünün güçlenmesi ve siyasi nüfuzunun artması sağlanabildi.

Siyonist işgal ardından Arap gericiliği bir adım daha atarak, bu kez Reagan planını kabul etmeye, Filistin Halkını otonomi parantezine sıkıştırma eğilimli olduğunun açık işaretlerini verdi. Bütün bunlar, özellikle Reagan yönetimiyle yoğunlaşan gerici Arap bloku çabalarını, FKÖ'ye engel kalkarsa nasıl başarıya ulaşabileceğinin en açık ispatı oldu. Bu kez, Suriye'nin boykot etmediği II. Fas Zirvesi kararları ve Mısır'ı yeniden Arap Alemine davet eden son İ-

lam Konferansı kararları, bütün gelişmelerin resmi ifadeleridir.

'82 Savaşının "Direniş" yanı ise, başka sonuçlar doğurdu. Gelişmeleri aksi yönde zorladı. Filistin Hareketi içinde yalınlık ve silah bırakma eğilimlerinin yayılması önünde engel teşkil etti. Direnişin sürdürülebileceği ve Emperyalist-Siyonist planlara karşı durulabileceği güveni pekiştirdi. Lübnan'daki direnişçi güçler için uyarıcı ve sarımsı oldu. Teslimiyet eğilimlerinin hızla desifre olmasına yol açtı. Her şeyden önemlisi Siyonistlerin FKÖ'yi ezme ve silahlı bir politika örgütü yapma çabaları boşa çıkarılmış oldu. Bu, İsrail'in saldırı hedeflerinden en önemlisini elde edemediği ydi.

Arafat artık FETAH'ın değişmiş tek lideri değil

'82 SAVAŞI SONRASI FİLİSTİN HAREKETİNDE DURUM FATEH MUHALEFETİ

Yenilginin Filistin Hareketi açısından yarattığı sonuçların ilk resmi ifadesi ise, '83'te Cezayir'de toplanan Filistin Ulusal Konseyi'nin aldığı kararlardır. Bu konuda Sosyalist'in 5.sayısında şunlar yazıldı:

"Son İsrail saldırısının etkileri ve Arap gericiliğinin artan baskısı, Filistin burjuvazisine uzun zamandır atmaya elverişli olduğu adımı arttırmış bulunuyor.

... Filistin Ulusal Konseyi (İsrail'i tanıyan) Fas kararlarını Arap devletlerinin bundan sonraki politikaları için "minimum" kabul ederek, hakim (sağ) eğilimin geleceğe bakış açısından ilke olarak bu kadar netçe açığa serdi... Söz konusu madde ile (Fas kararlarının 7.maddesi)... İsrail devletinin varlığını tanıma işi yakılmıştır. Bu Filistin hareketinin 18 yıldır ısrarla savunduğu ve uğruna sayısız kayıplar verdiği temel bir ilkedir "gerçekçi" bir dönüşümdür. Aynı zamanda Filistin Hareketinin yeni bir sürece girdiğinin kuvvetli bir işaretidir... FUK toplantısı (Arap Dünyası Emperyalizm uzlaşması için) de Filistin Hareketinin de yer alabileceği umudunu uluslararası sermaye ve Arap gericiliğine vermiştir.

Demek ki, FKÖ'yi güden Filistin burjuvazisinin nefesi buraya kadardı. Büyük satışlar, böyle "umut verici" küçük pazarlıklardan doğacaktı. Öyle de oldu.

Konsey toplantısı ertesinde, FKÖ içindeki sol eğilimler, kararların yönünü pek tartışmadı. Konseyin "Filistin Hareketi'nin birliğini korumak" gibi çok önemli bir işlevi yerine getirdiği konusu ön plâna çıkarıldı. Özellikle FHKC ve FDKC kararların geriyeye çeken yanına (ki onlar "kararların dışında çıktığı noktada" diyorlar) politika pratiğinde ileriyi itici taktiklerle karşı koymayı düşünüyordular. Gerçekten de, örneğin Arafat'ın K.Hüseyin'le yaptığı anlaşmanın var ki, varolan objektif ve stratejik gerilime, yani teslimiyet ve direniş eğilimleri arasındaki çelişkiye, subjektif dengelerin uzun süre dayanmayacağı açıktı. Filistin Devrimi, Lübnan yenilgisinin aklayıcılığında FUK'un açtığı gediklerden, "artık yeter, bu iş yatar" diyen Filistin burjuvazinin teslimiyet kanallarına hızla aktılıyordu. Burjuvazi, "birliği" ancak kendi eğilimi doğrultusunda olusa ciddiye aldığı, attığı her adımda futursuzca göstermekten çekiniyordu. Birliği artık, Ürdün, Mısır, Tunus, Irak, Fas ve Körfez gericiliği çerçevesinde sıkıştırma kararlıydı. Bu nedenle, uygulamada engelleyici baskı taktikleriyle güçlü sağ eğilim bir türlü dizginlenemedi.

Bu gelişmeler sürerken, Fateh içinde uzun zamandır olgunlaşmakta olan ayrılık tohumları Beyrut direnişinin altüst ettiği toprakta birden

yeşerdi. Hızla büyüdü ve dallanıp budaklandı.

Fateh içindeki kaynaşmayı sezerek, patlamadan 3-4 ay önce fedailer ve genç komutanlarıyla yaptığımız bir röportajı Sosyalist'in önceki sayısında yayınladık. Eğilimlerini kendi ağızlarından aktardık. Ve sözü şöyle bağladık:

"Evet, insanda (burjuvazide) tatlı umutlar uyardırca gelişmeler son günlerde epey çoğaldı. Ama Filistinli (işadami) dostumuz biraz acele ediyor. Hemen karar vermeden önce ve daha gerçekçi olabilmeleri için, İsrail saldırılarına birkaç yüz metre ötesinde elde kles bekleyen Fedailer ve genç komutanlarıyla da bir konuşmasını tavsiye ederiz."

Amacımız, sesimizin ulaşabildiği kadarıyla Fi-

listinin hem sağını, hem sol'unu uyarmaktı. Sağ ayağını denk almah idi. Sol, gelen dalgayı görmeli ve önlem almah idi.

O zaman henüz hoşnutsuzluk öz olarak muğlak ve hala Arafatın taktik adamı kişiliğinin pasifize edici etkisi altındaydı. Bir patlama ihtimali sezince Muhalefeti bir kamptan diğerine adım adım izledik. Tabandaki "Arafata çeki düzen verme" mantığından "Haindir" düşüncesine nasıl hızla geldiğini gördük.

Muhalefet, yukarıda açtığımız gelişmelere karşı tabanda ortaya çıkan adamı yarım kılığında yarı yönlendirilmiş hoşnutsuzluğun üzerinde doğdu. Tepki suni değildi. Arafatın izlediği politikanın -ki en hassas noktası Kral Hüseyinle yakınlaşmasıydı- Fedailere "öyleyse biz 15 yıldır neden mücadele ettik" dedirtecek ve "yine taktik mi acaba?" parantezine sığmayacak yanları vardı. Fateh içinde varlığı öteden beri bilinen muhalefet unsurları, yenilginin yarattığı hesaplaşma ortamında bu hoşnutsuzluğu derinleştirmeyi bildi. "Teslimiyet" in karşısına "Direniş" i sloganlaştırdı.

Başkaldırının başladığı moment çok anlamlıdır. Yakından bakılarsa bize tepkinin niteliği hakkında önemli ipuçları verebilir. Arafatın Kral Hüseyinle yakınlaşması "belki taktik" olabilir. Ama Bekaa'daki birliklerin başına "savaşta korkmuş ve kaçmış" komutanları atması, "savaşta yararlılığı görülmüş, yitmiş komutanları" görevden alması affedilemezdi.

Yaser Arafat gerçekten ABD'nin Bekaa'da kuvvet bulandırılması (bu konuda ABD'ye söz verilmişti) şartını uygular görünüyordu. Buradaki kuvvetlerin özellikle muhalif olanlarını Ürdüne nakletmeye çalışıyordu. Bu, Filistin fedailerinin gözünde kendi deyimleriyle "silahı bırakıp pasaport almak" anlamındaydı. Oysa yine fedailer "Filistin kurtarılacaksa silah elde olmalı" düşüncesindeydi.

İşte Fateh muhalefeti bu direniş eğiliminin örgütlenişidir. Bu eğilimin programa yansımaları Ebu Musa şöyle ifade etti: "Son Fas zirvesinde alınan kararları ve Cezayir FUK kararlarını tanımıyoruz."

Elbette Fateh'deki yapı, örgütlenme mantığı ve biçimi, oturduğu sınıfsal zemin, bunların örgüt içi ilişkilerine yansımaları; bütün bunlar söz konusu hareket çok çeşitli özellikler ve dinamikler veriyor. Örneğin bunların en fazla tartışılanlarından bir tanesi "yöntem" sorunudur.

Muhalefet, ortaya çıkışından bu yana özellikle Marksist çerçevelerden, kullandığı yöntem (Filistinliler arasında silah kullanılması) konusunda eleştiriler alıyor. Doğrusu bu eleştiriler, ilk bakışta mantıklı görünüyor. Filistin Devrimini sırtlanmak gibi ciddi bir sorumluluk yüklenmiş bir

örgütün kendi içindeki sorunları silah zoruyla çözmeye çalışması, savunulabilecek bir şey değil. Hele durmadan katliamlara uğratılan cefakâr Filistin halkının, kendi fedailerinin kurşunlarına hedef olması, çok daha affedilemez bir durum.

Ne var ki, bütün bu eleştirilerin birer küçük burjuva yakınma ve nasihatından ötede bir anlam taşıyabilmesi için yapılan eleştirilerin ruhu ile eleştirilen organizmanın maddesi arasında bir uygunluk olması gerekir. Biz ne istiyoruz? Sorunların örgüt içinde, demokratik mekanizmalarla çözümü sağlanmalı, azınlık çoğunluğun kararlarına uymalı, tüzük çiğnememeli, çoğunluk azınlığın düşüncelerine değer vermeli, tepeden inme (darbeci) yöntemler kullanılmamalı vb.. Peki, bütün bunlar nerede gerçekleşebilir? Modern bir sınıf örgütünde. Yani işçi sınıfının sınıf disipliniyle eğitilmiş, ondan beslenen örgütlerde. Ama Fateh, hiç bir zaman böyle bir örgüt olmadı ki. Bir modern sınıfça güdülse de, Orta Doğudaki tüm diğer benzerleri gibi, yöntemde yani düşüncenin davranışa aktarılış sürecinde hep antika, yani bize has oldu. Açıkça "işçi sınıfı", ya da kapalıca "burjuvazi" de dese, henüz Orta Doğuda yapı ve yöntem bakımından modern sınıf davranış gösteren kaç örgüt görebiliyorsunuz?

Orta Doğu toprağı baştan aşağı aşiret gelenekli. Aşiretçe davranmayan, aşiretçe yürümiyen ne örgütlenilebilir, ne büyüyebilir. İsterse komünist partisi olsun, objektif koşulları en az 60 yıldır varolmasına rağmen, bu gerçekliği aşabilmiş kaç örgüt vardır? Örgütler antikaca bunalmakta, çözümler bu topluma ve yapıya uygun gelmektedir. Kendimize bakalım. Hangi "proleter" örgütümüz iç sorunlarını "tüzüğüne göre", modernce, proleterce çözebilir?

Gerçekten ideolojik nedenlerle bölünen kaç siyasi eğilim gördünüz? Hangi muhalefet proleterce, kurallara göre muhalefet yapmıştır? Hangi örgütlerimiz, hangi sınıf ve zümre uzlaşmazlığının kaçınılmaz bir neticesi olarak birbirine-silah çekip onca devrimciyi katletmiştir? Daha saymalıym. Önemli olan şu ki, bütün bunlar birer sonuçtur. Sonuçlara boğulmuş nereden gözden kaçırılmamak gerekiyor. Yöntem sadece bir davranış biçimidir. Davranışların dayandığı mantık ve yapı, yani öz mahkum edilemezse, bunun için teorik ve pratik açılım getirilip önemi alınmazsa, biçime yönelik eleştiri ve çabalar gölgelerle boğuşmaya benziyor. İnkane edici olmuyor. Hedef yönlendirici, güdücü ve değiştirici hiç olmuyor. İşte bu noktada diyorum ki, teorik ve pratik müdahale öncelikle yapıyı, yani maddi zemini dönüştürmeye yönelik olmalıdır. Aksi halde, iyi niyetli yakınma ve nasihatlerden öteye gidemez.

Ortadoğuda silah halklarla bütünleşmiştir.

Bu açıdan Fateh'teki gelişmelere bakınca ne görüyoruz? Marksist Arafat, örgütünü bize has, antika yapısının bir tezahürü olarak Fateh'i yıllardır dünya eleştirileri alıyor. Doğrusu bu eleştiriler, ilk bakışta mantıklı görünüyor. Filistin Devrimini sırtlanmak gibi ciddi bir sorumluluk yüklenmiş bir

6 Mayıs 1972

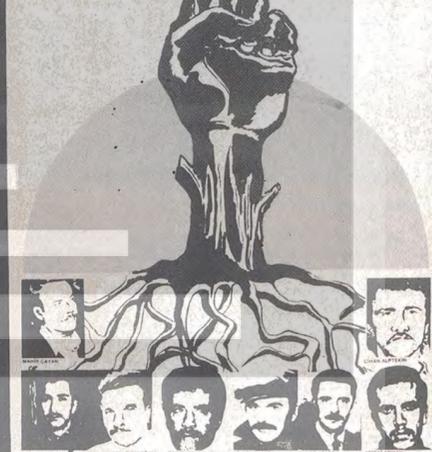

YUSUF ASLAN DENİZ GEZMİŞ HÜSEYİN İNAN

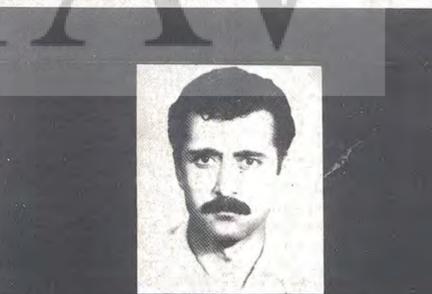
SANKİ SARKILARLA VE BAYRAKLARLA
BİR BAYRAM GÜNÜ NÜMAYİŞE ÇIKTILAR
ÖYLE GENÇ
VE FÜTURSUZ

PARTİZAN YOLU

RIYA PARTİZAN

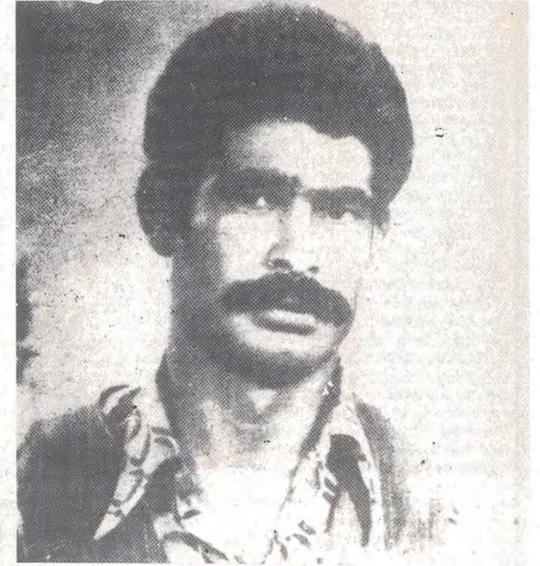
EWANA DIJİN
ON'LAR YAŞIYOR
KIZILDERE/30 MART 1972

1943-
NECMETTİN BÜYÜKKAYA
[SELAH]

DİJİ EMPERYALİST Ü KOLONİYALİSTAN,
Jİ BO AZADI Ü YEKİTİYA KURDISTAN,
Jİ BO HİLWEŞANDİNA SAZİMANEN ZOR-
DEST Ü RENÇXUR Bİ LEHENGİ Ü GİYANE-
KE ŞOREŞGERİ ŞEHİD BÜ.

EN ÖNDE DÖĞÜŞTÜ

Bozan Kara
1945 - 1979

Adana'da Güney Sanayii, Bossa, MNS direnişleriyle finans kapital tahakkümüne, Gaziantep Kirgiz köyünde toprak işgalleriyle toprak ağalığı ve tefeci bezirgan karanlığına karşı halkın en önünde vuruşturdu. 19 Nisan'da kahpece pusuya düşürülerek kurşunlandı.

ANISI YAŞAYACAK MÜCADELESİ BAYRAKLAŞACAKTIR.

ÖLÜMÜNÜN 5. YILINDA İSMET DEMİR'İ ANIYORUZ

Türkiye işçi sınıfının mücadelesi içinde yetmiş sayılı işçi önderlerinden biri olan İsmet DEMİR'i 16 Mart 1979'da yitirmiştik. Ölümünün beşinci yılında onu anarken, hayatı ve mücadelesi üzerine kısa bir değerlendirme yapmayı da görev bildik.

İsmet Demir, 1925 yılında Eskişehir'de bir demiryolu işçisinin çocuğu olarak dünyaya gelmiş, babasının sağlığına orta okul kadar okuması, daha sonra askerlik ve ardından topoğraf olarak inşaatlarda çalışmaya başlamıştır. Onun özel yaşamı pek bilinmez. İsmet Demir'i, Türkiye işçi sınıfı ve devrimciler 1965 yılında Ambarlı Santral, 1966'da Petrol Boru Hattı, 1967 Kadınkocak Barajı, 1968 İzmit Petro-Kimya, 1969-70 Alağa Rafinerisi ve 1974 İskenderun Demir-Çelik tesislerinde, devrimci gençlerle elele örgütleyip önderlik ettiği grev ve direnişlerden tanırız.

Türkiye işçi sınıfı mücadelesinde önemli köşe taşları olan bu eylemler ve İsmet Demir'in mücadele süreci dikkatli izlendiğinde, klasik sendikal mücadeleden farklı yanlarını çokça olduğu görülür. İsmet Demir, mücadelesi elelele örgütleyip önderlik ettiği grev ve direnişlerden tanırız. Türkiye işçi sınıfı mücadelesinde önemli köşe taşları olan bu eylemler ve İsmet Demir'in mücadele süreci dikkatli izlendiğinde, klasik sendikal mücadeleden farklı yanlarını çokça olduğu görülür. İsmet Demir, mücadelesi elelele örgütleyip önderlik ettiği grev ve direnişlerden tanırız.

Ancak, İsmet Demir'le Dev-Genç militanların bu beraberliğini, plânlı ve sistimli değil, doğal bir buluşma olarak ele almak gerekir. Türkiye işçi sınıfı tarihindeki iki doğal buluşmadan biri sendikal haklar için sokağa çıkan işçilerin Dev-Gençler'le buluştuğunda, İstanbul ve İzmit'i işgale dönüşen şanlı 15-16 Haziran direniş, ikincisi daha öncelik çaplı, daha özel ama 15-16 Haziran kadar önemli derslerle yüklü YIS-İsmet Demir olayıdır. Ancak, her ikisi de modern siyasal bir örgütün yönetimi ve yönlendiriliğinden yoksun olduğu için, biri yenilgi, diğeri İsmet Demir'in çekilmesiyle yok oluşta noktalanmıştır.

İsmet Demir'i gençliğimiz ve işçi sınıfımız unutmayacak. Yeni İsmet Demir'ler örgüt tarafından, örgütlerle birlikte yaratılacaktır.

FETAH'da YOL AYRIMI

7.Sayfadan devam

mokratik bir toplumdur..." gibi sözlerle Lübnan somutundan habiber olduğunu ve dolayısıyla bu konuyu kendisiyle tartışmamızın anlamsız olduğunu gösteriyor. Ancak mantık bakımından bu yaklaşım tarzı, genel bir eğilimi temsil ettiği için üzerinde durmaya değer.

Evet, örneğin bir burjuvanın Dürzi'si ya da Maruni'si olmaz. Belirleyici olan, onun burjuva oluşudur. Bu teoride böyledir. Ama iş somuta gelince sorun başkalaşır. Lübnan toplumunun tarihi gelişimi açıkça gösteriyor ki, Dürzi Sünni ve özellikle Şii'ler, genellikle, hatta büyük ağırlıkla aşığılanan ve ezilen sınıf ve tabakaları oluştururken, egemen burjuvalar genellikle Hristiyan kesimler içinden çıkmaktadır. Bu tarihi, somut bir olgudur. Dolayısıyla Marksist sınıfsal yaklaşım adına (aynen Kitle Dergisinin yaptığı gibi) bir Hristiyan işçi, ya da komünist, hatta bir K.P. Genel sekreteri ile, müslüman bir işbirlikçi tekeli göstermeye çalışmak kofluktur.

Toplumsal yapının bu niteliği dolayısıyla günümüzde USC'nin önderlik ettiği, ulusal - anti emperyalist karakter kazanmış iktidar paylaşma savaşı, ister istemez Müslümanlarla Hristiyan çatışması, ya da özel olarak Dürzi ve Şii'lerin Maruniler'e başkaldırısı olarak biçimleniyor. Bu sadece bir "biçimlenme" veya "görüntü" müdür? Ya da (öyle olduğunu düşünüyorsanız) gözmezdən mi gelinmelidir? Bugün Lübnan'da özellikle USC önderliği söz konusu "görüntü"ye sırtını dayamıştır. Onu, savaşın sonucunu belirleyecek kadar ustaca, maharetle güdüyor. Silahlandırıyor. Bu silahlı görüntüler, dağlardan aşağıya faşistleri kovuyor, emperyalistleri bunaltıyor, Beyrut'u kurtarıyor ve tüm bölgenin kaderinde muazzam bir rol oynuyor.

Dürzi ve Şii topluluklarının özgen yapılarından söz ediyoruz.

Bu iki kavram da sırf bir ideolojik üst yapı kurumunu tanımlamazlar. Aynı zamanda Lübnan somutunda belirli toplulukların, yine belirli bir toplumsal örgütlenme, yaşayış biçimi, davranış biçimi, toplumsal varoluş biçimini de vurgularlar.

Örneğin, Dürziler, yüzyıllardır Lübnan'ın dağlık bölgelerinde yaşıyor. Bu tarihi süreçte her türlü istilaçla karşı, kendi toplumsal özelliklerini önemli oranda koruyabilmiş, hep belirli bir özerk tavra sahip olmuşlardır. Lübnan'da kapitalizmin yukarıdan aşağıya ve iratçı bir biçimde gelişimi, varolan antika ilişkileri tam anlamıyla parçalamadığı için de, Dürzi toplumu geleneksel kan - aşiret yapılarını önemli derecede yaşatmıştır. Bu gün hâlâ "iyi" bir Dürzi, önce Dürzi, sonra Lübnanlı'dır.

Şii'lige gelince, o başlı başına bir geleneksel toplumsal halk muhalefeti olgusudur. Nedenleri üzerinde durmadan belirtelim ki, İslamiyet'in Şii kolu, İslamiyet'in üzerinde doğup geliştiği

ilkel sosyalist gelenekleri, günümüze kadar yaşatan yapıyla kitle hareketlerine muazzam bir itici güç rolü görmekteydi. İran Devrimi bunun en açık örneği olmuştur. Humeyni hareketiyle yeniden rönesansa uğraması, bölgede son zamanlar için üzerinde durmaya değer.

Velid Canpolat bir Dürzi Şeyhi ile birlikte

manlardaki etkinliğinin iyice artmasına yol açtı. Şii'lik olgusu, aktif politika alanında ideolojik politik bir güç durumuna yükseldi. Aynı şekilde Lübnan savaşında bu gerçeklik önemli derecede rol oynamaktadır. Gerek Dürzi, gerekse Şii topluluklarının, onlara güçlü bir örgütlülük düzeyi, büyük bir kolektif aksiyon yeteneği, kararlı bir savaşçılık veren bu özgen yapıları atlanırsa, Lübnan'daki iç savaşın dinamizmini kavramak mümkün olmaz.

Canpolat ve Berri Dürzi ve Şii yığınlarını hangi temelde böylesine güçlü bir kolektif aksiyona sokabiliyor? Bu önderler bir parti başkanı gibi mi, yoksa bir cemaat lideri gibi mi kitlelere hitab ediyorlar? Bugün Canpolat, Canpolat soyadını taşımasa, Dürziler'i böyle yönlendirebilir mi? Tonlarca TNT'yi emperyalist duvarlara çarpan insanlar, o intihar kamyonlarına sınıfsal, ulusal bilinçleri nedeniyle mi, yoksa "iyi" birer Dürzi veya Şii oldukları için mi giriyorlar? Ve nihayet Lübnan ordusunun 13.000 askerinin (ordunun % 40'ı eder), Şii lideri, N. Berri'nin bir tek sözüyle faşist ordu saflarını

terkedip aynı anda yurtsever saflara geçmesi, onların bu birtakım sözlü sınıfsal ya da ulusal bilince emiş olmaları nedeniyle midir?

Ama bütün bunların "hiç bir belirleyici önemi yoktur..." ki.

Doğru. Kazanmaya niyeti olmayanlar için yoktur.

NE OLACAK?

Lübnan'da dönemin ilk aşaması işgalle birlikte başladı, 17 Mayıs Anlaşmasının imzalanışıyla bitti. İkincisini kapatan, bu kez aynı anlaşmanın iptali oldu. Böylece, Lübnan ulusal güçleri bir yandan ilke içinde faşist iktidardan askeri yenilgiye uğratıp köşeye sıkıştırırken, diğer yandan da tüm bölgede ABD'yi önemli bir prestij kaybına uğrattı. 17 Mayıs anlaşmasının iptal edilmesi, İsrail için hem Lübnan ulusal güçleri, hem de Suriye karşısında bir yenilgi anlamına geldi. Bu arada Suriye'nin bölgede mutlaka dikate alınması, gereken bir güç olduğu bir kere daha ortaya çıktı.

Bütün bunlar gerçi son iki yılda bölgede oluşmuş bulunan ve ilerici güçlerin aleyhine olan güç dengelerini tamamen altüst edici sonuçlar değil. Yukarıda işaret ettiğimiz gibi, sağa kayış özellikle Filistin sorunu etrafında ciddi boyutlar gösteriyor. Ancak önümüzdeki süreçte bu çizgide ortaya çıkacak gelişmelere karşı, mücadele edecek olan güçler, Lübnan'daki başardan önemli derecede yararlanacaktır.

Kuşkusuz Lübnan iç savaşı henüz noktalanmadı. İsrail işgali sürmekte. Lozan'da yapılan son uzlaşma toplantısının bir sonuç alınmadan dağılışı, muhalefetin elde ettiği askeri başarıların henüz Falanjistleri ikna etmeye yetmediğini gösteriyor. Falanjistler Lozan'da USC - Şii ittifakının taleplerine yeterli oyu vermedi. Hristiyanların yönetimdeki ağırlıklarının % 50'nin altına düşmesine itiraz eden Franjiye ise, cephe-den çekildi. Bu, uzlaşma masasında gerici/ler sevindirdi belki. Ama bu ginkli güçler dengesi-bakılınca, bunun uzun vadede Maruniler'e yararlı olmayacağı görülüyor. Çünkü, Lozan'daki tikanma, ancak Lübnan'da kullanılan silahlarla açılabilir. Bu ise, doğrudan ABD ve

Sosyalist Ortadoğu Sorumlusu arkadaşımız Albay Ebu Musa ile görüşürken

Bu satırların yazılmasından bir ay kadar sonra Fateh örgütünün içinden bir grup komutan ve yöneticinin Örgüt merkezine yönlendirdikleri ve bazı emirlere karşı koymaya da içeren ilk isyan bildirisi yayınlandı. Az sayıda birlik, yönetime baş kaldırdığını duyuruyordu. Hareket çeşitli odaklarda değişik yorumlarla karşılandı. İlk başta bu yorumlardaki ortak yan, isyanın önsüz olduğu, Bekaa'da kanlı çarpışmalar oldu. Suriye ve Libya, açıkça Ebu Musa'yı desteklediklerini açıkladılar. Hatta Suriye, Ararat'ı sınır dışı edecek noktada tavırlı davrandı. Sosyalist ülkeler, FKÖ'yü bölünme tehlikesiyle karşı karşıya bırakan böyle bir çatışmaya karşı olduklarını belirtiyorlardı. Ancak çatışmanın sonuçlarını da dikkate izledikleri ortadaydı.

Fateh içindeki söz konusu çatışma, kuşkusuz Filistin Hareketinin, hatı Ortadoğu'nun geleceğini ilgilendirecek kertede önemli bir olaydır. Fateh FKÖ'nün yönlendirici durumundadır. Ararat'a gelince, o Filistin devriminin tüm dünya zindandeki sembolü olmuştur. Fateh'te bu çatışma sonunda şekillenecek ve maddeleşecek olan eğilim aynı zamanda Filistin hareketinin geleceğini çizmede önemli rol oynayacak eğilim olacaktır.

Kısacası olay ciddidir. Küçümsemiye gelmez. Bu oranda da ciddi bir yaklaşıma gerek vardır. SOSYALİST Gazetesi olarak, buna uygun en iyi davranış yolunu, olayın öncü kadrosuyla konuşmada bulduk. Önce, ada isyan hareketiyle birlikte birden bire ön plana çıkan Albay Ebu Musa ile yaptığımız görüşmeyi yayınlıyoruz. Ayrıca, isyancıların bakış açısını ve hareketin kökenlerini daha iyi anlamaya yardımcı olacağı

Direnışçi Güçlerin Lideri ALBAY EBU MUSA İLE SÖYLEŞİ

Filistin Hareketi, İsrail'in Lübnan'ı işgalinden sonra en zorlu dönemlerinden birine giriyor. Zorlu ve yeni bir döneme.

Arap dünyası ve Filistin önderliği, artık Filistin sorununa saldırı öncesi perspektif ve kararlar doğrultusunda bakmıyor. 1982 Fas Zirvesinde Fahd Planının kabul edilmesi, ardından Filistin Ulusal Meclisinde, bu kez Fas Kararlarının kabul edilmesi, Orta Doğu ve özelde Filistin hareketi için yeni bir Tarihin başlangıcı olarak alınabilir. Filistin Hareketi, hareket olaliberi, İsrail siyonizmine karşı ilk defa bu kadar eşnek tavrı almaktadır. Fas ve FUK kararları, İsrail'in tanınmasına yol alan yasal eşliklerdir.

Bölge genelinde ise, İsrail'in varoluşuyla Emperyalistler önemli adımlar atmıyor. Bugün uluslararası ve yerli gerici/ğin Orta Doğu'daki mevzileri, saldırı öncesinde daha güçlüdür. Denge, biraz daha emperyalistlerin lehine kaymıştır.

Orta Doğu böyle bir gerici/ğin dönemine giderken, böyle bir köklü dönüşümü yaşarken, elbet büyük sancılar çekilecekti. Yeni perspektiflerin doğuşu elbette acılı olacaktır. SOSYALİST'in geçen sayısında, çeşitli örgütlere mensup fedailerle yapılmış bir röportaj yayınlamış ve Bekaa vadisinin kaynamakta olduğuna işaret etmiştik. Savaş sonrası politik gelişmelerin alt kademelerde huzursuzluk yarattığı tespitini yaptık ve dedik ki: "Fedailer ve genç komutanları atlayan politik çözümler direnişle karşılanacaktır. Reagan Planı etrafında dolanma, Ürdün'le fazla samimiyet, Mısır'a kur yapma gibi "taktikler" in artık birer taktik olmanın çıkıp Filistin hareketinin stratejisi olduğu, çoğu savaşçının gözünden kaçmaz oldu. Olaylar Filistin önderliğince böyle güdülmeye devam ederse, hareketin saflarında buna tepki duyacaklar çok olur."

rirken, biz onlara karşı çıkmayız". FKÖ önderlerinin, bazı temsilcilerin Cezayir'e sokulmasını önerisini biz onları kabul etmiyeciğiz, diye cevapladı. Bizim solcu hareketin başkanlarından biri olan Ebu Salih arkadaşın (ki, kendisi Fateh MK üyesi ve FUK üyesidir) Cezayir Hükümeti tarafından Cezayir'e gitmesi yasaklandı. Resmi olarak aynen şöyle dediler. "Sen FUK toplantılarını, toplantı yerinden 40 km uzaktaki kalabilirsin. Daha yakına gelemezsin".

Bu olaylara rağmen, FKÖ ve Fateh içindeki iki akım mücadeleye başladı. FUK toplantısından önce, biz Demokratik Cephe, Halk Cephesi, FKÖ'deki arkadaşlar bir araya geldik ve bazı konuları konuşmaya başladık. Onlar bizim hareketimizi desteklediler. Karşılıklı olarak öneriler getirdik ve anlaşık. Bundan sonra hazırlanarak FUK toplantısına gittik. FUK'ta var olan sağcı eğilimlere karşı, gerektiği kadar mücadele ettik. Bizim müdelemizle ve ona rağmen, Filistin Devrimci Hareketine hizmet eden ve etmiyen bazı kararlar alındı. Filistin Devrim-

ci hareketine hizmet etmiyen kararların alınması, toplantıya katılan yönetici, kadro ve üyelerin yurtsever olmaları eğilimlerinden kaynaklandı. Filistin Devrimci Hareketi içinde Reagan planını olumlu gören, İsrail'i tanıyan, Suudi Arabistan'ı bir peygamber gibi gören bazı eğilimler vardı. O eğilimler FUK toplantısında ağırlıktaydı. Bunlara karşı mücadele etmemize rağmen, ancak FUK'un aldığı kararlarla çıkabildik. Bazı olumlu kararlar vardır ve bazı haince alınan kararlar vardır. Emperyalistlere hizmet eden kararlar vardır. Daha doğrusu, FUK Cezayir toplantısı, Filistin Devrimci Hareketini temsil eden bir toplantı değil, aksine, düğüne benzer bir toplantıydı. FUK, tartışılması, değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Yaser Arafat'ın kendisine gelince, FUK öncesi ve sonrası Ürdün'e gitti. Konfederasyon federe olarak birlikte bir devletin kurulması için, Kral Hüseyin'le toplantılar yaptı. Hüseyin'e bazı önerilerde bulundu. Ve Arafat, Filistin Hareketinin temsilciliğini, önderliğini Kral Hüseyin'e

teslim etmeye kadar gitti.

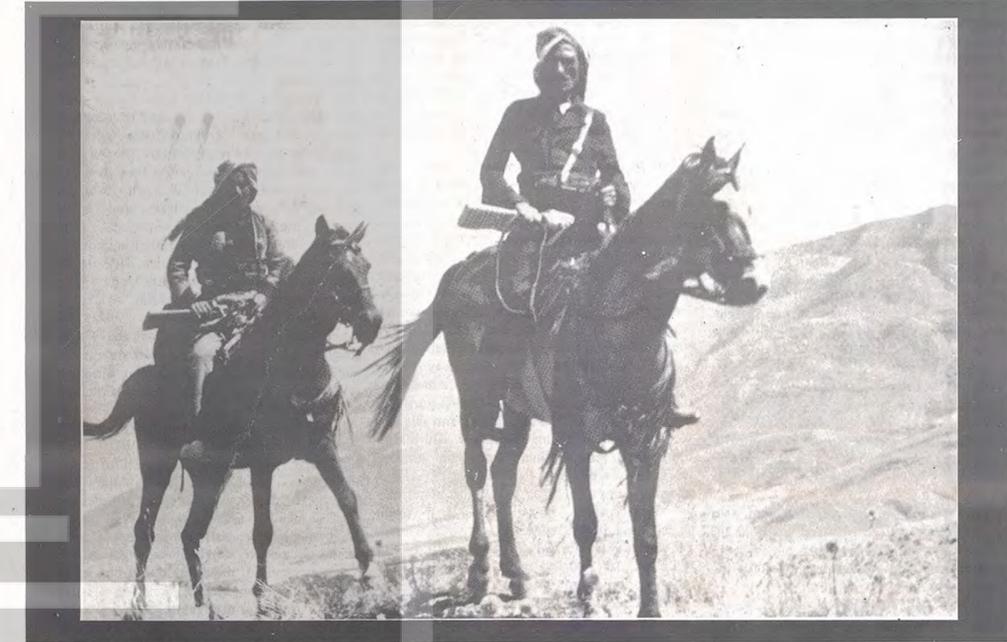
Biz onun nerede, nasıl bir federe devlet kuracağını anlayamadık. Fakat onun bu tasfiye plan ve girişimlerine karşı çıktık. Daha sonra, o gitti, siyonistlerle görüşti. Onlar arasında ilerici/ler gerici/ler diye ayrımlar yapılmaya başladı. Henüz anlaşma alanında değil ama, görüşmeler düzeyinde yan yana gelmeye başladı. Suudi Arabistan ve Ürdün gibi, Orta Doğu'da gerici/ğin sembolleriyile yan yana gelmeye başladı. Biz siyasi ilişki ve mücadeleyi inkâr etmiyoruz. Fakat o siyasi mücadelede tasfiyecilerin kucağına düştü.

Son dönemde Ürdün'le olan ilişkilerin ve yapılan planların askıya alınmasına gelince, bu ona karşı mücadelemizin etkisiyle olan bir şey değildir. Ürdün'le ilişkiler, birlikte davrandığı S.Arabistan'ın uyarısıyla askıya alındı. Onlar planlarını uygulamasının öndeki engelleri kaldırmadığı sürece, bir şey ifade etmeyeceğini söylediler. Ve bunun önündeki engel olan Lübnan'daki komutan ve fedailerin temizlenmesini is-

tediler. Yaser Arafat, yaptığı açıklama ile Filistin Devrimini, kuvvetlerini Lübnan'dan çekmeye hazır olduğunu ve her an çekebileceğini söyledi. Böyle bir çekilmeye ve teslimiyete karşı olan ve direnecek olan komutanları tasfiyeye girişti. Bu anlamda 60 kadar subayın Lübnan dışına çıkartılmasına çalıştı. Biz de buna karşı direndik ve direniyoruz. Bu günün anlamı budur.

Şimdi o, bizimle kendisi arasında varolan ilişkiyi, kendisi ile Suriye arasında çelişki gibi gösterilmeye çalışıyor.

Suriye'nin bugünkü durumuna gelince, Suriye, Lübnan - İsrail ortak anlaşmasına karşıdır. Lübnan'dan güçlerin çekilmesine karşıdır ve askerlerini tutmaktadır. Lübnan'da bulunan askeri gücünü bize karşı değil, İsrail'e karşı getirmiştir. Emperyalizmin planlarına karşı direnmektedir. Biz onun bu olumlu yanlarıyla yan yana gelebiliriz ve bu Filistin devrimci hareketinin zararına değildir.

KÜRDİSTAN DAĞLARINDA ULUSAL VE SOSYAL KURTULUŞ İÇİN ÇARPIŞAN PEŞMERGELER GÜNÜMÜZÜN NEWROZ ATEŞLERİDİR.

BİR NEWROZ'U DAHA GERİDE BIRAKIRKEN

Kürt halkının geleneksel ulusal bayramı NEWROZ; Irak, İran ve Suriye Kürdistan'ında ve Avrupa'da yoğun bir şekilde govendili, türküli ve özgürlük dolu mesajlarla kutlanırken, Türkiye Kürdistan'ında sömürgeci güçlerin baskı, zulüm ve zorbalığı altında Kürt halkı bayramını açıkça kutlayamadı. 12 Eylül sömürgeci faşist cuntadan bu yana, yüzbinlerce Türkiyeli devrimci, emeği ile birlikte Kürt halkı da sömürgeci faşizmin çizmeleri altında her türlü yaşam koşullarından yoksun Newroz günlerini geride bıraktı.

Her türlü ulusal varlığı yok edilmek istenen Kürt halkının 12 Eylül sömürgeci faşist cuntasından sonra Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin ulusal haklarıyla birlikte Türkiye Kürdistanı toprakları da tümünden gaspedilerek bütün yaşam kaynakları talan edilip adeta kurutuldu. Sömürgeci faşist cunta hiç bir zorlukla karşılaşmadan tüm uygulamalarını süreç içinde hayata geçirecek Türkiye ve Türkiye Kürdistanında istediği hedefe adım adım ulaştı. Buna karşılık Kürt halkına zulüm işkence hapis sefalet dolu günler yaşattı. Kürdistan ABD'nin çevik kuvvetlerini yerleştirerek, Kürt halkının ve emperyalistlerin mücadelesine karşı Newroz gününü kutlamaya ve

halkının ulusal ve sosyal direniş sembolü olan NEWROZ'U açıkça bir bayram gibi kutlayamayacağı bellidir.

Bugün Türkiye Kürdistan'ında binlerce devrimci, yurtsever zindanlarda işkence ve yokedilme ile karşı karşıyadır. En küçük kıpırdanışlarla bastırılmakta. Sömürgeci faşist güçler, kendi düzenlerini korumak için her türlü insanlık dışı uygulamaları mübah görmekteydir. İşkencehanelerde devrimcilerin başlarına vurarak öldürüp cesetlerini yaktıklarını kendileri bile gizliyemiyorlar.

Yine Kürdistan'ın diğer parçalarında İran, Irak'ta, emperyalizmin Orta Doğu'da sağlamak istediği egemenliği sonucu başlatılan savaş, giderek Kürdistan'a kaydırılmakta, Kürt halkı toplu katliamlara uğratılmakta, Kürdistan bir savaş alanına dönüştürülmektedir.

Sömürgeci çıkarlar söz konusu olunca, sömürgeci güçler arasında tüm çelişkiler, çatışmalar söz sayılarak ortak düşmana karşı, Kürt halkının ulusal direnişlerine karşı birleşmekte ve âdeta domuz topu olmaktadır. Uçağı, pi-lotu ve her türlü askeri güçleriyle Kürt halkı üzerine yürüyerek tarihi düşmanlıklarını kuskunmaktadır.

NEWROZ, Kürt halkının yanı sıra İranlılar ve Afganlar tarafından da kutlanmaktadır. Denilir ki, Kürt halkını zulüm altında tutan Dehak (Aj-dehak) isminde bir kral varmış. Günün birinde Kürt halkı diğer halklarla birlikte Kawa (Keje) adında bir demirci ustasının öncülüğünde ayaklanarak Dehak'ın zulüm ve zorbalığına son ver-

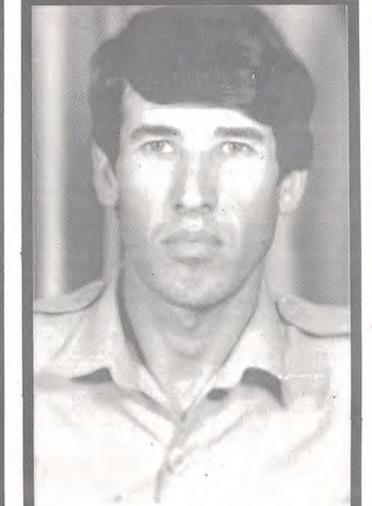
ler. Bu ayaklanmanın öncülüğünü yapan Kawa'nın demirci ustası olması, o tarihsel dönemin kendi iç dinamikleri açısından olaya baktığımızda, günümüzde işçi sınıfına denk düşen Ahi Loncasının, yani frenkeç manfaktürünün içinde ilk işçi sınıfı potansiyelinin isyandaki yerini ve önemini anlatması bakımından önemlidir.

O günün bu yana Newroz, Kürt halkı arasında kutlanagelmıştır. Bu gün de, Kürt halkı Newroz'u, kurtuluşun, özgürlük ve bağımsızlığın ve bunların uğruna şehit düşen özgürlük savaşçılarının simgesi olarak görmektedir. Newroz, geleneksel bir bayram olmanın ötesinde, Kürt halkının zulme, baskıya ve sömürgecilliğe karşı ilk başkaldırısıdır.

Kürt halkının ilk başkaldırısının simgesi olan Newroz ruhu, Kürdistan'daki yüzlerce isyanla bütünleşip, çoğu zaman mücadeleyi bir ötonomiyeye yaklaştırmıştır. Hatta, kısa süreli Mahabade Cumhuriyetini gerçekleştirmiştir. Fakat Kürt halkı nihai olarak ulusal kurtuluş mücadelesini gerçekleştirememiş, tüm sömürgeci güçlerden almış kendi devletini kuramamıştır. Günümüzde Newroz ruhunu govendiler, türküleriyle kutlamanın dışında, ulusal kurtuluş savaşı ruhuyla bütünleştiğinden göreviyile karşı karşıyayız.

Bu görev sorumluluk ve bilinciyile, gelecek Newroz'lann Ulusal Kurtuluş Mücadelemizde birer meşale olacağına inanıyoruz.

BİLİ NEWROZ!

Abdulmecit Akan MECİDO

Halk düşmanı Askeri Faşist diktatörlüğe karşı savaşımız sürüyor. Finans kapital kuklası faşist cunta, Türk ve Kürt halklarını ve onların kahraman devrimci öncülerini yıldı-rabilmek için her yola başvuruyor.

Bir yandan devrimci hareketimiz, bu her türden faşist politikaya karşı işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın ulusal ve sosyal kurtuluş bayrağını yüksekte tutmak için var gücüyle çalışıyor.

Mecido yoldaşımız Türk ve Kürt halkının emperyalizme ve sömürgecilliğe karşı yürütülen kurtuluş mücadelesinin bayraklarındandı. Çok önemli görevleri kendine has büyük mütevaziliği içinde yerine getirmeyi bildirdi. Yine böyle, en önde görev yaparken Kürdistan'da faşist namulara hedef oldu. "Hiç bir şey olmaması gibi sessizce" silahını yanbaşındaki kava arkadaşına teslim etti.

Mecido yoldaş! Partizan Yolu Savaşçıları olarak, mücadelemizle azimle ve kararlılıkla yaşatacağımıza, silahını elden ele taşıyacağımıza devrimci namusumuz üzerine söz veriyoruz.

FETAH'da Orta Lübnan ve Bekaa Vadisi Siyasi Sorumlusu EBU TARİK İLE SÖYLEŞİ

Fateh, Orta Lübnan ve Bekaa vadisi siyasi sorumlusu Ebu Tarık, bize örgüt içindeki ayıklanmaların nedenlerini, biraz da gelişmelerin tarihine inerek anlattı. Bunu aşağıda aynen yayınlıyoruz:

Bugünkü olayı ele alırken 1970 Kara Eylül'ünden itibaren ele almak gerekir. Ürdün'deyken gerek Ürdün halkı ile, gerekse Filistin halkı ile ilişkilerimiz oldukça iyi idi. O günkü durumumuzda iktidardan alacak güçteydik. Fakat, kendi hatalarımız yüzünden iktidarı alamadık. Bu dönemden sonra hareketimizde iki tane eğilim belirdi.

Bilindiği gibi, 1970'lerde, Kara Eylül katliamından sonra Ürdün'den çekilmek zorunda kaldık. Ürdün'den çekildiğimizde, Filistin devrimci örgütlerinin yöneticileri ve kadroları olarak Kara Eylül olayının değerlendirilmesini önerdik.

Kara Eylül nasıl oldu? Nüçin oldu? Kime karşı düzenlendi? Ve bizim Kara Eylül olayında rolümüz ne olmuştu? O zaman yine Filistin Devrimci hareketinin içinde bulunan bazı yöneticiler ve kadrolar tarafından istediklerimiz hiç biri yerine getirilmedi. Bizim istediğimiz demokrasiye bağlı bir araya geliş ve demokratik merkezîyetçiliğe bağlı olarak olayların genel değerlendirilmesini bulduk. Bazı yöneticiler ve kadrolar, bizim bu isteklerimize karşı çıkararak, herşeyi, daha önce işlediğimiz hataları dğendirmeden ikinci bir mücadele dönemini başlatmayı istedikler. Böylece FKÖ kadroları içinde iki tane eğilim belirdi. Bu iki eğilim arasında tartışma ve mücadele 1973 yılına kadar sürdü.

1970'lerde Filistin Devrimci hareketinde ve özellikle Fateh içinde çok büyük bir dağılma oldu. Bu dönemde ne voldaşlarımızı, ne de arkadaşlarımızı tutabildik. Bu dağılmanın sebebi, bizim halk ile kaynaşmamamızdı. Bu bizim hatalarımızdan birisidir.

1970'lerde biz Ürdün'deyken, halkın bize sempatisi, bağlılığı vardı. Bizi her yönüyle destekliyordu, bizimle birlikte çalışıyordu. Yalnız biz o kalıcı örgüt anlamında örgütlenemediğimiz için, yönlendirmedik. O zamanlarda, gerek ideolojik, politik, gerekse örgütlenme ve halkın desteğini kazanma anlamında çalışma yapmayı, Ürdün'deki rejimi yıkabildik. Bunu yapabilecek güç bizde vardı. Fakat, biz bunları yine yapamadık. Bunları yapamadığımız için, biz her zaman yalnız başımıza kaldık. Halkı örgütlediğimiz için, halkla kaynaşmadığımız için haktan tecrit edilmiş bir şekilde askercil mücadele ettik.

Durum günden güne, yöneticiler ve kadrolar arasında -tepişmelerle, çatışmalara yol açtı. Kimileri halkı desteklemek istediğinde, kimileri karşı çıktık. Kimileri ideoloji ve örgütlenme anlamında halkla bilinc veremeye çalıştığında, diğeri karşı çıkıyordu. Kadrolar ve yöneticiler arasında ortaya çıkan tepişme, kopuşma ve anlaşmazlıklar, 1973'lere kadar sürdü.

Yönetici ve kadroların bazılarının bağımız bir Filistin devletinin, laik bir Filistin devletinin ve otada demokratik bir sistemi kurmanın parolalarını atarken, diğelerini ulusal iktidar (yönetim) parolası altında mücadele ediyordu. Biz bağımız Filistin devleti, ulusal iktidar sloganından İsrail devletinin tanınması anlamı çıktığını düşünüyorduk. Oysa FKÖ ve Fateh, İsrail devletini tanıyıyordu ve tanınmaması için mücadele ediyordu. Biz bunun için mücadele ettik ve ediyorduk.

Bu temelde mücadele 1973'lerden 1976'lara kadar sürdü. Bu mücadele döneminde devrimci hareket içinde yine bazı hatalar işlendi. Biz devrimci hareketi biriken hataların demokrasiye dayalı bir ortamda değerlendirilmesini istedik. Karşı taraf bunu kabul etmedi. Bu hatalar gitgide büyüdü, birikti ve çözülemediçik durumu gidiyordu. Yani 1976'larda yönetici ve kadrolar arasındaki anlaşmazlıklar yoğunlaşmıştı ve çözülememe belirtileri taşıyorordu.

FKÖ'nün ve özellikle Fateh'in amaçları arasında bağımız Filistin diye bir bend yoktur. Hedef bütün Filistin topraklarının kurtarılması ve bu Filistin topraklarında bağımız, laik ve demokrasiye dayalı bir Filistin devletinin kurulmasıdır. **Ve biz "bağımız Filistin" sözünü kabul etmiyorduk.**

1976'larda Suriyeli arkadaşlarımız, bağımız Filistin ve ulusal iktidar parolasını destekliyorlardı. Her zaman olduğu gibi, Fateh hareketi 1976'da da FKÖ ve Fateh'in iç işlerini karıştırmaması karşı çıktı. Fateh, FKÖ içinde en iyi örgütlü ve oran olarak Filistin halkını en çok

kucaklayan örgüttür. Fateh hareketi olarak hiç bir Arap ülkesinin, FKÖ'nün iç işlerine karışmasına izin vermemek, Fateh'in iç işlerine karışmamak için ömrümüz boyunca mücadele ettik. Şimdiye kadar bu mücadeleyi sürdürdük ve sürdürmeye devam ediyoruz.

1976'dan 1979'a kadarki dönemde Fateh hareketi içindeki sol akım ile sağ akım arasındaki anlaşmazlık ve çatışma son haddine vardı. Bu durum üzerine 4.Kongreye gidildi. Kongreye Ebu Cihat ve onun akumını destekleyen tarafla, gerçekten devrimci tavırlar takınan, gerçekten Filistin devrimci hareketine hizmet eden sol akım olarak bizim taraf katıldı. Kongrede tasfiyeciler Filistin Devrimci Hareketini tasfiye etmeye yönelik bir mücadele içine girdiler. Biz de Filistin devrimci hareketini sürdürmek için, daha yüksek merhalelere ulaşarak için mücadele ettik. O zamanki tasfiyeci akım ve kongre içinde onları temsil eden grup, başta Filistin sorunu olmak üzere Orta Doğu sorunlarını tümünün emperyalistler ve özellikle emperyalistlerin başını çeken ABD emperyalizmi ve Arap dünyasına ona direkt bağlı olan, uşaklık yapan S.Arabistan ve diğer gerici Arap ve Arap olmayan ülkeler tarafından çözülebileceğini dile getirdiler. Biz o zaman da düşmanlarımızın ve dostlarımızın kimler olduğunu söyledik. Düşmanlarımızın emperyalistler olduğunu, emperyalizmi direkt bağımı S.Arabistan ve ona benzer ülkeler olduğunu ve ABD emperyalizmine direkt bağlı, onun Orta Doğu'da bekçisi olan İsrail'in ancak emperyalistlerin bekçisi olabileceğini, kongrede belirttik. Sovyetler Birliği'nin dost bir ülke olduğunu, dünyada bulunan devrimci hareketlerin, sosyalist hareketlerin, bağımsızlık ve ulusal kurtuluş hareketlerinin başını çeken ülke olduğunu söyledik. Bize ancak Sovyetler Birliği ve sosyalist sisteme bağlı ülkelerin yardımcı olabileceğini ve hareketimizin onların desteğiyle başarıya ulaşabileceğini belirttik.

Yaser Arafat'a karşı ise tavırımız şöyleydi: Kendisi Filistin devrimci hareketinin sembolü olduğu, belirli bir kitleye sahip olduğu, daha doğrusu Filistin devrimci hareketi ve halk tarafından sevildiği için, ona bazı saygılıklar gösterildiği için, onu kaybetmemek ve onu tasfiyecilerin kucağına düşürmemek ve Filistin devrimci hareketini gericilerin eline düşürmemek için, kongrede mücadele ettik. O zaman Yaser Arafat sağcıların kucağına düşmedi. Bizim mücadelemiz, onun onların kucağına düşmesini engelledi. Bir dereceye kadar bunu sağladık. Kongrenin gerçekten Filistin devrimci hareketine hizmet edecek kararı çıktı.

Bu kararları aldıktan sonra ve var olan iki akım arasındaki mücadeleden sonra bir de baktık ki, Filistin devrimci hareketi ve özellikle Fateh içindeki sağ ve sol akımlar arasında bir denge kurmaya çalışan Y.Arafat karşı tarafta. Soldan gizli olarak ve sağcıların anlaşarak siyonistlerle görüşmeye başladı. Biliyoruz ki, Filistin devrimci hareketinin kural ve yasaları vardır. Siyonistlerle gizli olarak görüşmek kesin olarak yasaktır. Ve bunun cezası bizim yasalarımıza mevcuttur. Buna rağmen, Filistin devrimci hareketinin sembolü sayılan Y.Arafat'ın kendisi siyonistlerle görüştü. Hatta onların, Filistin devrimci hareketine yardımcı olabileceği konusunda bir kanaate sahip oldu.

1979 yılından 1982 yılına kadar Fateh'in içinde ve genel olarak FKÖ içinde sağ ve sol akım arasında tepişmeler, boğuşmalar, çatışma sürdü. Bu süreçte Y.Arafat tamamiyle sağcıların kucağına düştü. Sağcılarla birlikte, sağcılarla ortak olarak Emperyalistlerin, gericilerin, siyonistlerin çıkarına tasfiyeciler tarafından yana çalışmaya başladı. Biz her zaman tasfiyeciler planlara karşı çıkıyorduk ve onu uyarıyorduk.

I.Fahd Plânı diye bir plânı öne sürüldü. Suudi Arabistan tarafından bütün Arap ülke başkanlarına sunuldu. Yalnız Fahd Plânı, S.Arabistan'ın kendisi tarafından hazırlanan bir plânı değildi. FKÖ yönetici ve kadroları tarafından sunulan bir plânı. Şu anda bu plâna değinmek istemiyoruz. Çünkü onun tartışılması uzun sürer. Özetini veya bizim devrimci hareketimizi ilgilendiren kararları ele alabiliriz. Fahd Plânı, genel olarak Filistin Devrimci Hareketini tasfiye eden, siyonist düşmanın varlığını kabul eden ve İsrail devletini tanıyan bir plânı. Buna ek olarak, Filistin Devrimini silâhlı mücadele yoluyla değil, siyasi yolla, Emperyalizmin gerici Arap ülkelerinin plânları yoluyla çözümlenmesini isteyen, amaçlıyan bir plânı.

Biz Fahd Plânına karşı mücadele ettik. Yaser Arafat'ın kendisi de, Cihat El Vezir ve arkadaşları da, yani plânı hazırlayanlar, bu Fahd plânını bir türlü yürürlüğe sokamadı. Çünkü, o zaman bizim giney Lübnan'da, Beyrut'ta, Lübnan'ın diğer bölgelerinde etkinliğimiz ve silâhlı gücümüz vardı. Emperyalistlere, gericilere, siyonistlere hizmet eden, Filistin Devrimci Hareketini tasfiye etmeye yönelik ve tasfiyecilerle, bu plana karşı olanlar arasında güç dengesi vardı. Ortam müsait olmadığı için, Fahd Plânı yürürlüğe girmedi.

FKÖ'nün, Suriye'nin daha doğrusu Red Cephesi (Direniş ve Karşı Koyma Cephesi) ülkelerini, özellikle Suriye'nin ve örgütlerin karşı çıkmasıyla bu plân başarısızlığa uğratıldı. Bundan sonra, Y.Arafat'ın söylediği çok meşur önemli bir söz vardı: "Siz şimdi bu plânı kabul etmediniz. Bunun çok pahalıya ödyeceksiniz". Bunu söylerken Fateh içinde bulunan sağcıları Emperyalistler ve gericiler arasında bir kaynaşma, bir yardımlaşma, bir işbirliği olduğunu açığı vuruyordu.

Ayrıca Y.Arafat ve adamları, bizim siyasi kararlarımızı çiğneyen, bizim hiç bir zaman kabul edemeyeceğimiz bazı çalışmalarda bulundular. Örneğin İsrail'i dolaylı veya dolaysız yoldan tanıma, siyonistlerle, Ürdün'le bir araya gelme ve anlaşma, Mısır'ı Arap ülkelerinin başkanı olarak tanıma, S.Arabistan'ın bütün plânlarına evet deme, çözümlü Emperyalistlerin plânına bağlama gibi. Bunlar bizim devrimci hareketimizi tasfiye etmeye yönelik adımlardı. Yine o sıralarda Y.Arafat, "Fahd Plânını kabul etmedik. Bu bize çok pahalıya mal olacak. İsrail bize çok yakında saldıracaktır. O saldırı Zahra'ya kadar olacak ve bu saldırıyı bütün Arap ülkeleri biliyor" dedi. Arafat'ın bu sözü, onunla Arap gericileri arasından bir diyalogun var olduğunu koyuyor. Siyonist düşman tarafından bize karşı hazırlanan bu saldırıyı biliyorlardı. Bu saldırıyı bilen kendisi, giney ve diğer bölgelere S.Arabistan ve Emperyalistlere uygun komutanlar koydu.

Biz çok iyi biliyoruz ki, her hangi askeri bir eylem, komutan olmayınca başarısızlığa uğrar. Mücadele etmek için askeri-ideolojik olarak çok bilinçli komutanlara ve kadrolara ihtiyacımız vardır. Bize tayin edilen komutanlar ise, tarihleri boyunca Filistin Devrimci Hareketini yükseltme yerine tasfiye etmek, Filistin Devrimini boğmak, Emperyalistlerin plânları doğrultusunda yürütme amacıyla bir akımın elemanlarıdır. Savaş günü geldi. Savaş'ın 5.gününde bütün komutanlar geri çekilmeyi istediler. Lübnan'dan çekilmemiz için, bizzat baş düşmanımız ABD tarafından Y.Arafat'a bazı garantiler verildi. Arafat da bu garantilere karşılık bazı garantiler verdi. Arafat'ın Emperyalistlere verdiği garantilerin bazıları şunlardı:

Beyrut içinde bulunan fedailer Bekaa veya Lübnan'ın kuzeyindeki topraklara değil, değişik Arap ülkelerine dağıtmak ve bu ülkelerde bulunan tutuklu kamplarına göndermek. Arafat'ın kendisi, Bekaa veya Kuzey Lübnan'a değil, Arap ülkeleri dışında herhangi bir ülkeye gidecekti. Emperyalistlerin Arafat'a verdiği garanti ise, FKÖ'nün bütün yönetici, komutan ve kadrolarını ABD bayrağı altında gemilere sapsağlam bindirmek ve değişik ülkelere göndermekti. Bundan da bizim çıkartacağımız ders şuydu: Yaser Arafat ve adamları ile Emperyalistler arasında belirli bir diyalog, anlaşma, çözümlü yolları arama olduğu ve belirli anlaşmalara vardığı...

Biz, Y.Arafat'ın bu sağı eğilimlerine rağmen, siyonist ve gericilerle anlaşmasına rağmen, direndik ve Beyrut'ta yaklaşık olarak 3 ay kaldık. Kuşatılan Beyrut'tan biz çıktık. Çıkamamıza neden olan yine FKÖ komutanlarıdır. Onlar tabii ki, bize şöyle demediler: "Emperyalistler kamplarımızı koruyacaklar, askerlerimize hiç bir kurşun sıkımayacaklar, hiç bir kurşun sıkılmamasına izin vermeyecekler". Böyle bir açıklama olmadı. Bunu yapamadılar ve yapamazlardı. O bize, değişik yollardan bazı önerilerde bulundu. O zaman biz kuşatma altındaydık. Bütün Arap ülkeleri tarafından bize karşı baskılar, plânlar, komplolar hazırlanmıştı ve uygulanıyordu. Biz de çıktık.

Biz Beyrut'tan çıktığımızda Bekaa'ya ve Lübnan'ın diğer bölgelerine gitmeyi önerdik. Onlar ise, başka başka ülkelere gitmeyi önerdiler. Onlar plânlarına göre alabildiklerinde, uygulayabildiklerinde Fedai'yı, kadroyu götürürken, biz buraya, Bekaa'ya geldik.

Biz buraya geldik. İsrail yine karşımızdadır. Gerçekten İsrail'e karşı savaşmak isteyen komutanlar ve feallerin, Bekaa vadisi ve Lübnan'ın kuzeyindeki bölgelerde bulunacakları yerde, burada bulunan güçlerin geri çekilmesi için plânlar hazırlanıyor. Y.Arafat ve adamları gerici Arap ülkeleri, geçmiş boyunca Filistin Devrimci Hareketine hizmet eden, Filistin halkı uğruna savaşan komutanları, buradan çıkartıp yerine tarihi boyunca teslimiyetçi, tasfiyeciler, gericiler ve sağı eğilime hizmet eden insanları getirmeye çalıştılar. Y.Arafat tarafından getirilen bu plânlara karşı ayıklanma durumuna gelişmiş ve ayaklandık.

Savasta kimin savaşacağını çok iyi biliyor ve çok iyi değerlendiriyoruz. 1970'lerden 1983'e kadar her zaman tasfiyeci yol izleyen yönetici ve kadrolar, 1970'lerden 1983'lere kadar her zaman kahramanca mücadele eden komutan ve kadroları savaş sahasından uzaklaştırmak, başka bir deyimle, burada gerçekten savaşan bazı komutanları savaş sahasından çıkarmak ve tasfiye etmek için tamimler çıkarırdı. Bu tamimler üzerine şimdi içinde bulunduğumuz ayıklanmaya başvurduk.

Y.Arafat'ın bu plânları, gerçekte daha önce reddedilen Fahd Plânının uygulanması anlamındadır. Bu plânın aynıysa Fas'ta kabul edilmiştir. Biz Beyrut'ta kuşatma altındayken, Arap ülkesinin toplanmasını önermiştik. Fakat onlar, biz Beyrut'tan çıktuktan sonra toplanıldılar. Suriye dahil olmak üzere, topyekün bütün Arap ülkeleri daha öncegericiler tarafından çizen plânları, Fahd Plânını, Fas Plânı diye kabul ettiler. Fas Kararları diye politika yapmaya başladılar.

Biz Fas Kararlarına karşı mücadeleye başladık ve bu kararlarla karşı mücadele ettik. Fahd Plânı, siyonist düşmanı tanırdı. Fas Plânı da öyledir. Zaten bizim, üzerinde en önemli durduğumuz konu İsrail'in tanınmasıdır. Biz İsrail'in tanınmasında her zaman karşı çıktık ve çıkıyoruz. Ayrıca, Fas Kararlarında İsrail'in tanınmasına karşılık olarak, Filistin Devrimci Hareketinin silâhı bırakması diye bir öneri vardı. Bizim silâhları bırakmamız, Filistin Devrimci Hareketinin tasfiyesinden başka bir anlama gelmez. Yani İsrail'in tanınması ile yetinmiyoruz. Bu kurtuluş bir anda olmayacaktır. İlk önce, ülke topraklarımızın bir kısmı kurtarılacak, buradan diğer parçalar kısmın kısmı kurtarılacak tüm toprakların kurtarılması sağlanacaktır. Kurtarılmış bölge analizımız vardır.

Özellikle 1974'te, hareketimiz içinde bazı temel konularda anlaşmazlıklar vardı. Örgütlenme, siyasi, askeri konularda problemler vardı. Bunlara ek olarak, Y.Arafat başkanlığındaki Fateh Hareketi, pratik ve siyasi olarak sağa yöneldi. Gerici Arap ülkeleri ile ilişkiler pekiştirildi.

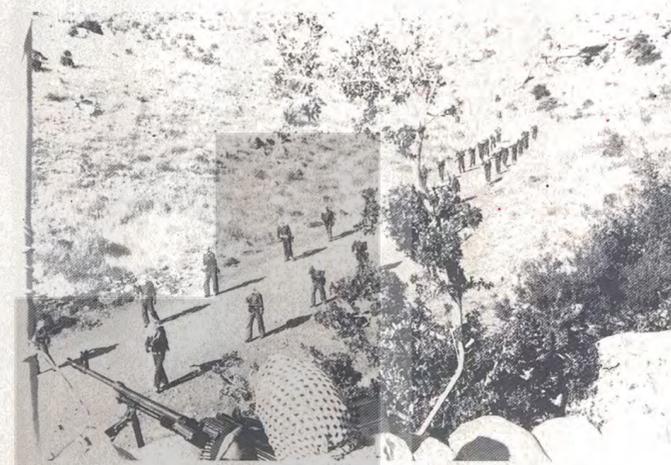
SOSYALİST: Sağa yönelme niçin oldu? EBU MUSA: Filistinliler, devrimci harekete başladığımızda, mali sorunu Filistinliler'den ve dışardan yardım edeceklerden çözmeyi kararlaştırdık. Gerici Araplar'dan alınan yardımlar 1974'te kurulmuştu. Bunun siyasi sonuçları oldu. Karşığında tavizler verildi. Bunları Arafat yaptı.

Biz, bize gelen yardımları kabul ederiz. Yalnız gericilere tamamen bağlanıldığında, bunun sonuçları olacaktır. Boşu boşuna yardım etmezler. Yardım ediyorsa bir amacı var demektir. Ve örgüt, bu ülkenin amaçları için çalışmaya başlar. Hareketimizde bu yıllardan sonra bazen az, bazen fazla anlaşmazlıklar oldu.

Fateh Yönetimi ve altındakiler, makamların hak etmeyen kimselerdir. Görevlerini yapmıyorlar. Yarar yerine zarar veriyorlar. Bazı unsurların ayıpları irtülüyor. Hareket burjuvazlaşmış. Burjuva sınıfı ile yakın ilişkileri var. Fateh yöneticilerinin burjuvazlaşması, hareketin gericileşmesine yol açmıştır. Fateh'i uçuruma götürmüşlerdir. Fateh bu olaylar üzerine günden güne sağa gitmiştir. Buna karşı, uzun zaman uyarılar yaptık. Sola doğru gitmemiz gerektiğini bildirdik. İsrailarımız sonuç vermedi. Biz birkaç kişi değiliz. Bir akumiz. Buna rağmen Fateh'i sağa çekenler bizi dinlemedi.

SOSYALİST: Bu anlattıklarınızın siyasi olarak ne gibi sonuçları oldu? EBU MUSA: Bildiğiniz gibi, 1981'de Suudi Arabistan Fahd Plânını önerdi. Bu plânı hemen hemen bütün Araplar kabul etti. Fateh'in ve FKÖ'nün başkanı Arafat ise, zımnın kabul etmedi. Ancak "Şimdi bu plânı açıkça kabul etmenin koşulları yok" diyerek kabulü erteledi. Yine bu sıralarda, başta İsrail olmak üzere, bütün emperyalistlerin bize çok yoğun bir saldırıya bulunacakları haberi alındı. Bu saldırının amacı, FKÖ'nün iyi kişilerini, yetenekli komu-

düşüncesiyle, Fateh, orta Lübnan ve Bekaa siyasi sorumlusu olan ve şimdi Ebu Musa ile birlikte bulunan Ebu Tarık'la yaptığımız konuşmayı da vermeyi uygun gördük. Gelecek sayıya, yine aynı konuda bu kez Fateh yönetiminin düşüncelerini aktarmaya çalışacağız. Böylece örgüt içindeki muhalefet - merkez çatışmasının bütünlüklü ve topluca görüntüsünü vermış olacağımızı zannediyoruz.

PARTIZAN YOLU Savaşçıları bir eğitimde

SOSYALİST: Fateh Hareketi bir parçalanma ile karşı karşıyadır. Bu olayı bize açıklayabilir misiniz?

EBU MUSA: Fateh içinde bulunan anlaşmazlıklar yeni değildir. 1973 - 74'ten beri vardır. Sonuç olarak ayıklanma patlamıştır. Genel olarak FKÖ, özel olarak Fateh hedeflerini koyalarak harekete başlamıştır. 73-74'te olan anlaşmazlıkların temeli, belli bir zaman için geçerli olabilecek taktik planlar üzerinde idi. Bizim görüşümüz öze şöyle idi: Filistin'in kurtuluşu, siyasi olarak olmayacaktır. Kurtuluşu sağlıklı olarak silâhlı mücadeledir. Bu kurtuluş bir anda olmayacaktır. İlk önce, ülke topraklarımızın bir kısmı kurtarılacak, buradan diğer parçalar kısmın kısmı kurtarılacak tüm toprakların kurtarılması sağlanacaktır. Kurtarılmış bölge analizimiz vardır.

Özellikle 1974'te, hareketimiz içinde bazı temel konularda anlaşmazlıklar vardı. Örgütlenme, siyasi, askeri konularda problemler vardı. Bunlara ek olarak, Y.Arafat başkanlığındaki Fateh Hareketi, pratik ve siyasi olarak sağa yöneldi. Gerici Arap ülkeleri ile ilişkiler pekiştirildi.

SOSYALİST: Sağa yönelme niçin oldu? EBU MUSA: Filistinliler, devrimci harekete başladığımızda, mali sorunu Filistinliler'den ve dışardan yardım edeceklerden çözmeyi kararlaştırdık. Gerici Araplar'dan alınan yardımlar 1974'te kurulmuştu. Bunun siyasi sonuçları oldu. Karşığında tavizler verildi. Bunları Arafat yaptı.

Biz, bize gelen yardımları kabul ederiz. Yalnız gericilere tamamen bağlanıldığında, bunun sonuçları olacaktır. Boşu boşuna yardım etmezler. Yardım ediyorsa bir amacı var demektir. Ve örgüt, bu ülkenin amaçları için çalışmaya başlar. Hareketimizde bu yıllardan sonra bazen az, bazen fazla anlaşmazlıklar oldu.

Fateh Yönetimi ve altındakiler, makamların hak etmeyen kimselerdir. Görevlerini yapmıyorlar. Yarar yerine zarar veriyorlar. Bazı unsurların ayıpları irtülüyor. Hareket burjuvazlaşmış. Burjuva sınıfı ile yakın ilişkileri var. Fateh yöneticilerinin burjuvazlaşması, hareketin gericileşmesine yol açmıştır. Fateh'i uçuruma götürmüşlerdir. Fateh bu olaylar üzerine günden güne sağa gitmiştir. Buna karşı, uzun zaman uyarılar yaptık. Sola doğru gitmemiz gerektiğini bildirdik. İsrailarımız sonuç vermedi. Biz birkaç kişi değiliz. Bir akumiz. Buna rağmen Fateh'i sağa çekenler bizi dinlemedi.

SOSYALİST: Bu anlattıklarınızın siyasi olarak ne gibi sonuçları oldu? EBU MUSA: Bildiğiniz gibi, 1981'de Suudi Arabistan Fahd Plânını önerdi. Bu plânı hemen hemen bütün Araplar kabul etti. Fateh'in ve FKÖ'nün başkanı Arafat ise, zımnın kabul etmedi. Ancak "Şimdi bu plânı açıkça kabul etmenin koşulları yok" diyerek kabulü erteledi. Yine bu sıralarda, başta İsrail olmak üzere, bütün emperyalistlerin bize çok yoğun bir saldırıya bulunacakları haberi alındı. Bu saldırının amacı, FKÖ'nün iyi kişilerini, yetenekli komu-

tanlarının katledilmesi, yerlerinden alınması idi. Herkesin bildiği gibi, savaş oldu. Kuşatıldı. Geri çekildik. Bunları sizler iyi biliyorsunuz. Geri çekilmeden sonra, bir de baktık ki, Fas'ta, Fas Plânı adı altında Fahd Plânı görüşüldü ve kabul edildi. Daha sonra bu plânı, FKÖ de kabul etti. Bu FKÖ'nün siyasi olarak mücadeleyi terk etmesi anlamına taşuyordu. Çünkü, FKÖ silâhlı mücadeleyi kabul etmişti. Oysa bu Plân, reddedyordu.

(Ebu Musa ile yaptığımız konuşmanın burasında, odaya bir fedai girdi. Elindeki kağıdı E. Musa'ya verdi. E.Musa mesajı okuduktan sonra bize döndü ve şöyle dedi: "Y.Arafat'ın adamlarının bir bölgemizi işgale hazırladığını haber aldım. Çatışma yerine gitmem gerekiyor. Çok özür dilerim. Eğer bize birşey olmaz da yarasa, konuşmamıza sonra devam ederiz." O günden sonra, bir daha bir ay Ebu Musa ile görüşmemiz mümkün olmadı. Bekaa Vadisinde Aya-Sutura arasındaki bölgede şiddetli çatışmalar oldu. E.Musa kuvvetleri, Şutura'nın girişine kadar uzanan bölgeye hakim oldular. Çatışmalar bir ara kesildi. Yeniden bir araya geldiğimizde, E.Musa'nın kararına başka bir yerdeydi. Kendisine geçen konuşmamızda kaldığımız yerı hatırlattık. Devam etti...)

EBU MUSA: Fateh Hareketinin yönetiminde bulunduğu FKÖ, Beyrut'tan çıktuktan sonra, üç temel konuyla ilgili kararlar aldı. Biz yöneticilerle, bu kararlar üzerinde anlaşamıyoruz. Bunların birincisi Fas kararları, ikincisi Reagan Plânı, üçüncüsü Ürdün'le konfederasyon plânıdır.

Hareketimiz başlamasından yaklaşık 10 gün kadar önce, Yaser Arafat, Ürdün'e gitti. Arafat'ın Kral Hüseyin, FKÖ ile Ürdün arasında bir konfederasyon kurulması ile ilgili bir belge üzerinde anlaşılır. Arafat bu belgeyi imzalamadı. Ancak böyle bir belge yazıldı. Eğer bu belge Arafat tarafından imzalanıyorsa, Filistin sahasında çok şiddetli anlaşmazlıklar olacaktır. Destekleyenlerle muhalefet edenler arasındaki mücadele şiddetlenecekti. Kardeş Arafat, bu belgeyi imzalasaydı, FKÖ kesinlikle bölünürdü. Bizim gördüğümüz kadaryla, yazılmasına ve üzerinde anlaşılmasına rağmen, Arafat'ın bu belgeyi imzalamamasının nedeni,— ki belge Reagan plânına dayalı olarak, FKÖ'nün ABD ve İsrail ile görüşmeler yapmasını içeriyordu,— Arafat'ın imza atmaması engelleyen en belirgin ve temel neden, Lübnan toprakları üzerinde bu plana muhalefet eden Filistinli tüfeklerin bulunmasıdır.

Buna bağlı olarak, kardeş Arafat, Lübnan toprakları üzerinde bulunan yurtsver unsurları, Tunus, Sudan vb. yerlere sürmek ve onlar yerine talimatların siyasi boyutunu hiç düşünmeden uygulayan, kendine bağlı, yurtsver olmayan subay ve kadroları getirmek ve ardından örgütlen ve askeri kararlar almak amacıyla Hafız Aso ile sahte bir sulh anlaşması yapmak üzere Şam'a geldi. Eğer Arafat, yurtsver subayları yerlerinden çıkartıp, kendine bağlı subayları yer-

Ebu Musa'yı Bekaa'daki karargahında bulduk. Yanına varıncaya kadar üç nöbetçi çemberini aşmamız gerekti. Çoğu eskiden beri tanıdığımız Fatehli isyancı olmuşlar. Onlar da PARTIZAN YOLU'nu çok yakından tanıyorlar. Buna rağmen, Ebu Musa'nın yanına girerken silahlarımız alındı. Fazla beklemedik. Kendisi yorgun ama neşeli görünüyordu. Kısa bir sohbetten sonra, kendisinin hareketlerinin kökenlerini, nedenlerini ve amaçlarını bize anlatmasını rica ettik. Konuşmayı aynen aktarıyoruz.

leştirebilseydik, bizim muhalefetimiz ve karşı çıkışlarımız tamamen yok olurdu. Lübnan toprakları üzerinde ilan ettiğimiz ayıklanmanın ilk gününde, Fateh yöneticilerinden ve Arafat'ın şahsında, Fateh içinde olan anlaşmazlıklar, örgüt içinde kalsın, ortak bir siyasi hat tespit edelim, siyasi olaylarla ilgili ortak bir karar varalım, kısıacası, anlaşalım talebinde bulunduk. Kardeş Arafat, bizim bu önerimizi dinlemedi, sorunu Fateh içinden çıkıp uluslararası bir konuma soktu.

Ayrıca, aramızda yapılacak demokratik görüşmelerde hakemliği en geniş tabanlı bulduğumuz genel kongrenin yapmasını istedik. Kardeş Arafat'ın kongreye gelyeceğini, görüşmelere de karşı çıkacağını daha önceden biliyorduk. Çünkü, Arafat kongreye girerse, kongrede siyasi programın ve FKÖ tüzüğüne dışarı çıktığı sergilenecakti ve ardından teşhire ve eleştiriyeye sunulacaktı. Arafat, genel kongreden kaçarak ortacı yollar ve çözümler aramaya başladı. Ceza-yir, S.Arabistan, Küba, 6'lı Komite, Arap He-yetleri ve buna benzer heyetler göndermekle Filistin sorununa hizmet edilemez. Arafat bu güne kadar, genel kongrenin hakemliğine sığınmak üzere bile gelmedi. Çok iyi bildiğimiz gibi, ulusal sorunları çözmeye ortacı çözümler geçeri değildi. Bunu tüm arabulucu komitelerle FKÖ silâhlı mücadeleyi kabul etmişti. Oysa bu Plân, reddedyordu.

EBU MUSA: Siyasi olarak konuşmanın burasında, odaya bir fedai girdi. Elindeki kağıdı E. Musa'ya verdi. E.Musa mesajı okuduktan sonra bize döndü ve şöyle dedi: "Y.Arafat'ın adamlarının bir bölgemizi işgale hazırladığını haber aldım. Çatışma yerine gitmem gerekiyor. Çok özür dilerim. Eğer bize birşey olmaz da yarasa, konuşmamıza sonra devam ederiz." O günden sonra, bir daha bir ay Ebu Musa ile görüşmemiz mümkün olmadı. Bekaa Vadisinde Aya-Sutura arasındaki bölgede şiddetli çatışmalar oldu. E.Musa kuvvetleri, Şutura'nın girişine kadar uzanan bölgeye hakim oldular. Çatışmalar bir ara kesildi. Yeniden bir araya geldiğimizde, E.Musa'nın kararına başka bir yerdeydi. Kendisine geçen konuşmamızda kaldığımız yerı hatırlattık. Devam etti...)

EBU MUSA: Siyasi olarak konuşmanın burasında, odaya bir fedai girdi. Elindeki kağıdı E. Musa'ya verdi. E.Musa mesajı okuduktan sonra bize döndü ve şöyle dedi: "Y.Arafat'ın adamlarının bir bölgemizi işgale hazırladığını haber aldım. Çatışma yerine gitmem gerekiyor. Çok özür dilerim. Eğer bize birşey olmaz da yarasa, konuşmamıza sonra devam ederiz." O günden sonra, bir daha bir ay Ebu Musa ile görüşmemiz mümkün olmadı. Bekaa Vadisinde Aya-Sutura arasındaki bölgede şiddetli çatışmalar oldu. E.Musa kuvvetleri, Şutura'nın girişine kadar uzanan bölgeye hakim oldular. Çatışmalar bir ara kesildi. Yeniden bir araya geldiğimizde, E.Musa'nın kararına başka bir yerdeydi. Kendisine geçen konuşmamızda kaldığımız yerı hatırlattık. Devam etti...)

SOSYALİST: Hareketinize karşı diğer Filistin örgütlerinin ve sosyalist ülkelerin tavrı ne oldu? Siz destekliyor muyuz? EBU MUSA: Bizim ayıklanmamıza ilgili olarak, Filistin örgütlerinin tavırları değişiktir. Fakat tüm örgütler, ayıklanmamızın ilke ve talep-

Direnişçi Güçlerin Lideri Albay Ebu Musa karargahında

lerine doğru ve haklı buluyor. Tüm örgütler tutumlarını düzenlenmesini ve ABD plânlarına karşı çıkılması gerekliliğini savunuyor. Ama destekler değişiktir. Açık desteğe gelince, biz örgütten örgüte değışir. Diğer taraftan, yaklaşı olarak tüm sosyalist ülkelerle ilişkilerimiz vardır. Sovyetler Birliği ile Şam Büyükelçiliği düzeyinde ilişkileri sürdürüyoruz. Her zaman görüşlerimizi, tutumlarımızı, siyasi olaylarda Ürdün ile konfedere devlet üzerinde hazırladığı

Devamı 19.sayfada

KÜRT TİYATROSUNA İLK ADIM

AYŞE EMEL

HALK OYUNCULARI'NIN BUGÜNÜ

12 Eylül 1980 Askeri Faşist Darbesinin uyguladığı baskı ve devlet terörü, sanat etkinliklerimizi sürdürümeceğimiz bir ortamı bize dayatmıştı, önümüze bir yol ayırılmıyordu. Ya darbeciler teslim olup, onların çizdiği sınırlar çerçevesinde teslimiyeti ve ihaneti meşrulaştırıyorduk, ya da ülke dışına çıkıp, elimizdeki tüm olanaklarla mücadelemizi sürdürecektik.

Biz ikinci yolu seçtik ve faşizmin kanlı ellerinden kurtularak Stockholm'e geldik. Burada eski HALK OYUNCULARI kurucu ve yönetmenlerinden Tuncel Kurtiz'le ilişkiye geçtik. İlk adam olarak, Güngör Dilmen'in yazdığı KURBAN adlı oyunu sahnelemek istiyorduk. Kendisine KURBAN'ın yönetmenliği önerisini götürdük, kabul ettik. Böylelikle HALK OYUNCULARI, uzun bir aradan sonra yeniden kurulmuş oldu. KURBAN'ın İsveç'te, Almanya'da ve Hollanda'da başarı ile sürdürüldüğü gösterilerden sonra, HALK OYUNCULARI, 1982 sezonunda Almanya'daki SCHAUBÜHNE TİYATROSU'na çağrılı olarak gitti.

Çocuk oyunumuz Sakarca ve Schaubühne Halk Oyuncuları ortak yapımı olan FERHAD ile ŞİRİN, Tuncel Kurtiz'in yönetmenliğinde gösterime sunuldu.

Şimdi Halk Oyuncuları, iki yılda elde ettiği büyük birikimlerle yeni ve güçlü sıçramaların eşğine gelmiş bulunuyor. Çağdaş tiyatro düşünce ve metodunun tepe-taklak edildiği, çarpık kalıpcı ve kopyacı Türkiye sanat ortamından ayrılan Halk Oyuncuları, geçmişini bilmeden güne ışık tutulamıyacağı inancındadır. Orta Doğu orijinalitesi, ülke gerçekliği ve tarihsel perspektif içinde Stanislavski temelinde yola çıkıp, ona alternatif işçi tiyatrosunun teorik ve pratik temellerini atan Mayerhold'un ve onun devamcısı Brecht'le en yüksek noktasına ulaşan dünya işçi sınıfı sanatının yolundadır Halk Oyuncuları.

Halk Oyuncuları, bu yeni aşamasında yıllardır Devrimci Sanat Cephesinde birlikte kavga verdiğimiz ve saflarımıza yeni katılan genç arkadaşlarımızdan oluşan kadrosuyla, kendi kültür politikasını bu güne kadar, ittifakların zorunlu olarak dayattığı engellerle kısıtlanmaksızın pratiğe geçirmenin adımı atıyor. İşte NEWROZ ÇİÇEKLERİ - KULİLKEN NEWROZE, attığımız bu ilk adımı ismidir.

NEDEN KÜRT TİYATROSU?

12 Mart Muhtırası'nın verilmesiyle kapanan dönemde, Türkiye'de devrimci hareketler her yönüyle KADROCU düşünce ve davranış etkisi altında kaldıklarından, KÜRT MESELESİ'nde milliyetçi-söven bir hat izlenmiştir. Mesleji ya yok saymışlar, ya da "Misak-ı Milli sınırları içinde anayasal haklarını sağlama" kapsamında ele almışlardır.

Türkiye devrimci ortamına egemen kılan Kemalizm'e altlık olan bu milliyetçi söven hatta, ilerici sanatçıları da yerini almışlardır. Aynı inkâr ve yok sayma, bu sanatçıları da egemen kılmıştır. Kürt Mesalesine eğilen bir kaç Kürt aydını da, bu "ilerici" sanatçılarıca "Bölücülük - Provokatorluk"le suçlanmıştır.

Devamı 18. Sayfada

DEVRİMCİ KÜRT YAZARI MAHMUT BAKSI İLE SÖYLEŞİ

SOSYALİST: Halk Oyuncuları NEWROZ ÇİÇEKLERİ'yle Profesyonel Kürt Tiyatrosuna güçlü ilk adımı attı. Devrimci bir Kürt yazarı olarak sizin de bu adımda büyük görevleriniz oldu. Halk Oyuncuları'yla yaptığınız bu ortak çalışma konusundaki düşünceleriniz nedir?

M.BAKSI: "Newroz Çiçekleri" adlı oyunumuz, yıllardır Kürt halkının kültürünü yok etmek isteyenlerin, sömürülenlerin, alaya alanların yüzüne vurulmuş bir tokattır, bir ihtardır. Resmi ideolojiye tapanların, onu hayata geçirenlerin, kitlelere aşılama çalışmaları, Newroz Çiçekleri'nden, bombadan kaçır gibi nasıl kaçtıklarını yakından izledik, yaşadık, gözlemledik... Artık Newroz çiçeği, üstüne basılan, hiçe sayılan, koparılan bir çiçek değil, etkili, vurucu, sarsıcı bir silahtır. Esas şaşkınlıkları bundan kaynaklanıyor bence...

Bu tipler, ilerici ve "Devrimci" geçinen bu örgütler hiç beklemedikleri bir bozguna, bir karamsarlığa kapılmışlar. Yıllardır oynadıkları oyun, güttükleri politika, geliştirdikleri tezler iflas olmuş, maskeleri inmiştir... Artık çok korktukları, köşe bucağı kaçtıkları Kürt Tiyatrosu, "Halk Oyuncuları"nın devrimci kişiliğinden hayata geçmiştir. Yıllardır bakılmıyan, sulanmıyan, çapalanmıyan Newroz Çiçekleri, Halk Oyuncuları'nın sahnesinde, gururla, sevgiyle, inançla... boy veriyor, yeşeriyor, eğik boyunu doğrultuyor...

Açık konuşmak gerekirse, geçmiş deneylerin, arkada bıraktığımız sancılı ve acılı yılların ben de açtığı yaralar, Halk Oyuncuları'nın bu devrimci ve kararlı tutumlarıyla kapanmaya başlamıştır. Hele hele Ayşe Emel'in o bitmiyen, tükenmiyen sanat gücü, olaylara bakışı, Kürdistan sorununa inancı, beni alabilmişine sarsmış, on dört yıllık sürgünlük yaşamımı bana unutturmuştur. Ayrıca bu olay, Türk ve Kürt sanatçıların aralarında buzdan örtülmüş duvarların yıkılmasında atılmış önemli bir adımdır...

SOSYALİST: Bugün Avrupa'da Kürt ve Türk sanatçılarının yaratıkları sanat ve kültür etkinlikleri, "Göçmen Kültürü" çerçevesinde değerlendirilme zorlanıyor. Sizin bu konuda düşünceleriniz nedir?

M.BAKSI: "Göçmen Kültürü" diye bir kültür yoktur. Uyduruk, çarpıtıcı, boş şeyler kültür kapsamına girmez. Bu, Avrupa burjuvazisinin, emperyalizmin bir uydurması, oyunu, buluşudur. Burada amaçlanan şey, özünde Üçüncü Dünya ülkelerinin kültürünü aşılama, onunla alay etmektir... Unutmamak gerekir ki,

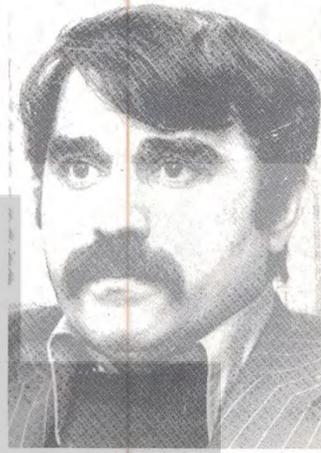

KULİLKEN NEWROZÊ - NEWROZ ÇİÇEKLERİ

Profesyonel Kürt Tiyatrosu'na ilk adım KULİLKEN NEWROZE - NEWROZ ÇİÇEKLERİ ile Halk Oyuncuları'nda atıldı. Oyunun yönetmenliği, montajı ve koreografisini gerçekleştiren Devrimci Sanatçımız Ayşe Emel, yazımı da Devrimci Kürt Yazar ve Gazeteci Mahmut Baksi ile birlikte üstlendi. Dekorunu Kamuran Tanfer, afişini Kürt ressam Rıza Topal, müziklerini ise, A.Khachaturian'ın Kürdistan üzerine iki bestesinin yanı sıra Koma Zozan'ın hazırladığı opera, İsvaç Basım, radyosu ve televizyonu da olağanüstü ilgi gösterdi.

HALK OYUNCULARI'nın kendi salonları Nybropaviljon'unda bir ay süreyle, Kürt, Türk ve İsvaçli izleyicilere sunulan KULİLKEN NEWROZE - NEWROZ ÇİÇEKLERİ, Avrupa'nın diğer ülkelerinde de sergilenmeye devam edecek.

Bu sayımızda, oyunun yazarlarından ve yönetmen Ayşe Emel'in, bu çalışmaya yönelik hazırladığı bir yazısını ve oyunun diğer yazarı Mahmut Baksi ile bir söyleşiyi sunuyoruz.

halk kültürü evrenselidir. Ortada varolan halkların kültürüdür. Yani, burjuvazinin tarih boyunca üstesinden gelemediği, parçalamadığı, yok etemediği halk kültürüdür. Hakim sınıflar bütün oyunlarını, ordularına, barbarlıklarına rağmen, tarihle, doğayla, yaşamla bütünleşen halkın yarattığı değerlere dış söktürmemişlerdir. Bu değerler, halkın bağrından doğmuş, pişmiş, şekillenmiştir. Hiç kimsenin gücü, destanlara, şiirlere, türkülerine yetmemiştir. Ezen sınıf, bu zengin, dinamik, kavga, işyancı kültürü yok etmek, gözden düşürmek için bütün gücünü kullanmıştır ve de kullanmaktadır. Halkın öz kültürü, dönemlere göre, barbar, kaba, ilkel, mistik olarak gösterilmek istenmiş, fakat sonuç değişmemiştir. Onların bu tezleri, bu yaygaraları bir bir yenilmiş, tutmamış, ama halkın kültürü yokuna, kavgasına devam etmiştir.

İşte, "Yabancı Kültürü" safsatası da bu zincirin, bu oyunun yeni bir halkasıdır. Burada önemli olan şey, devrimci Türk ve Kürt sanatçılarının tavdır. Bu oyunu görüp bozmaktır. Ne var ki, sanatçı diye ortalkta boy gösteren, olaylara göre karakter değiştirenler, dün olduğu gibi bugün de emperyalizmin, burjuvazinin, sömürgecilerin izinde gitmekte, onların borazanlığını yapmaktadır. Bir halkın yaratıcı kültürünü, "Yabancı Kültürü" diye Avrupa burjuvazisine Devamı 18. Sayfada

B.BRECHT İLK KEZ KÜRTÇE SERGİLENDİ

Profesyonel Kürt Tiyatrosu çalışmalarını sürdüren Halk Oyuncuları, İsveç'in Uppsala kentinde düzenlenen Newroz Gecesinde, Dünya İşçi Sınıfı sanat önderlerinden B.Brecht'in "ANA" adlı oyunundan bir bölümü Kürtçe sergileyerek katıldı. Ayşe Emel'in sahne düzeni ile gerçekleştirilen gösteri büyük ilgi topladı.

Aşağıda yayınladığımız yazı, 12 Mart Muhtırası'nın 9.yılında Demokrat Gazetesi'nin hazırladığı "12 Mart döneminin sanatımıza yansması" konulu bir araştırma için, devrimci sanatçımız Ayşe Emel tarafından kaleme alınmıştır.

Gerek 12 Mart dönemine yönelik dinamiklerin sağlıklıkça tespit edilip, 12 Eylül askeri faşist darbesinin gelişinden altı ay önce, yaşadığımız günlere ışık tutması, gerekse Halk Oyuncuları'nın bugün izlediği sanat ve kültür politikasında yürütülen mantım daha iyi anlaşılır olması açısından okuyucularımıza ulaştırma görevi bildik.

"Finans kapital iktidarı yine bunalım içindedir"

Emel Mesçi KURAY

"Sanatın ve sanatçının birincil görevi, kariyerist hesapları arkada bırakıp kitleleri devrime hazırlamak ve Yunus Emrelerden, Fir Sultanlardan gelen savaşçı-sanatçı geleneğini Türkiye işçi sınıfı mücadelesinin içerisinde yaşatmak olmalıdır."

1) 12 Mart öncesinde Türkiye ekonomisinin genel bir bunalım içine girmesi neticesi devrin siyasi iktidarı bunalım aşamaya Devamı 19. sayfa

HALK OYUNCULARI STOCKHOLM'DE BİR TİYATRO ŞENLİĞİ DÜZENLEDİ

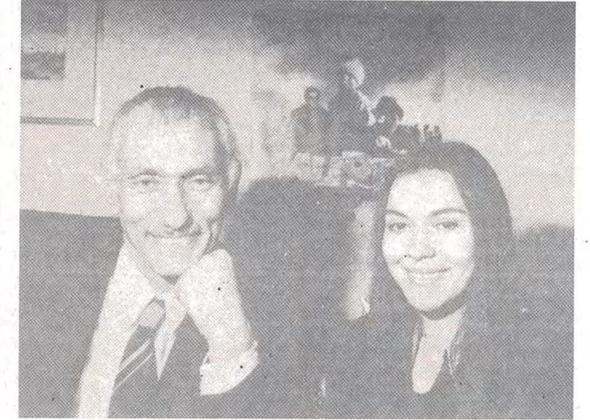

Faşizme ve sömürgecilğe karşı verilen mücadelede Kültür ve Sanat Cephesinde yerini alan Halk Oyuncuları, 14 - 19 Aralık 1983 tarihleri arasında Stockholm'deki sahnelerinde, Berlin Schaubühne'nin de katılımıyla bir tiyatro şenliği düzenledi. Halk Oyuncuları'nın bugüne dek hazırladığı tüm oyunların yer aldığı şenlikte, çocuklar için üç, büyükler için iki oyun ve bir kanun dinletisi, İsveçli ve Türkiyeliler tarafından yoğun ilgiyle izlendi.

Şenlik, Halk Oyuncuları tarafından sunulan "AYILAR, AYI-CIKLAR" adlı çocuk piyesiyle kendi salonları Nybropaviljon'unda açıldı. Şenliğin ikinci günü Schaubühne'den konuk olarak gelen "SEVDALİ BULUT" adlı çocuk gösterisini, üçüncü günü yine Halk Oyuncuları'nın "SAKARCA" adlı oyunu izledi. İsveçli, Türk ve Kürt çocuklarının coşkun beğenisiyle sergilenen çocuk oyunları dizininin sonra, Şenliğin büyükler için ilk gösterisi olan "KURBAN" piyesini, Halk Oyuncuları, o sırada tedavi altında bulunan ozanımız Hasan Hüseyin Korkmazgil yararamı sergilediler. Oyunun gişe geliri, Hasan Hüseyin'in bakımı giderleri fonuna gönderen Halk Oyuncuları'nın kendi salonlarındaki son gösterisi ise bir Kanun Dinletisi oldu.

Şenliğin son gösterisi, Halk Oyuncuları - Schaubühne ortak yapımı olan "FERHAD İLE ŞİRİN", yoğun seyirci talebi nedeniyle Stockholm Şehir Tiyatrosunda (Stadsteatern) sergilendi ve büyük beğeni kazandı.

DEVRİMCİ SANATÇI YILMAZ GÜNEY STOCKHOLM'DE HALK OYUNCULARI'NI ZİYARET ETTİ

Yılmaz Güney ve Ayşe Emel, "Duvar" filmiyle ilgili Stockholm'de yapılan basın toplantısında

Yvonne Nenander
Stockholms Tidningen, 12 - 2 - 1984

.....Yılmaz Güney, Duvar'ın galasından önce, kısa bir ziyaret için Stockholm'e geldiğinde, geçen yıl kendisini epey sarsan bir mide hastalığı henüz geçmişti. Hapishanede geçirdiği 12 yıl, epey iz bırakmış olmalı. Stockholm'de Ayşe Emel Mesçi'nin yaptığı çalışmalardan, onun oyuncu olarak yeteneğinden, doğu kültürü ile Kuzey Avrupa kültürü arasında bir köprü olabileceğini ve faşizmin Türkiye'de işlediği suçları duyurabilmek için gösterdiği çabalardan duyduğu kıvanç saklamıyordu.

İ.B.Ş.T TEPEBAŞI DENEME SAHNESİ SATILDI

Turgut Özal'ın "kâr getirmeyen KİT'lerin özel sektöre satışı" uygulamasının bir yansıması da, İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları bünyesinde gerçekleştirilen ve tiyatroya yaşamına Darüibe-dai'nin ilk sahnesi, tarihi Dram Tiyatrosu olarak damgasını vuran, yandıktan sonra ise, bir restorasyon geçirecek gene İ.B.Ş.T. bünyesinde Tepebaşı Deneme Sahnesi olarak kullanılmaya başlanılan bu tiyatro da, bir daha perdelerini hiç açmamak üzere satıldı. Şimdi çok uluslu bir otel yükselcek burada. Faşist Özal Hükümetinin bu türlü uygulamaları ile artık iyice kanatlanmaktadır ki, sahnelerde Brecht'in sergilenmesi ve beşerî ataklar, yalnızca cezazetli sanatçılığı köklendirmekte ve "Demokrasiye Dönüş" aldatılmasında bir maskeleyen görevi yapmaktan öteye gidememektedir.

DEVRİMCİ OZAN HASAN HÜSEYİN ÖLDÜ

Faşist Özal hükümetinin, üniformalı, üniformasız, yüzlerce görevlisinin kültür merkezlerinde, tiyatro salonlarında, müzik-hollerde boy gösterdiği, sanata devlet yardımı sloganı altında en küçük bir demokratik kıpırdanışın bile satın alınarak susturduğu ve yüzlerce sanatçının da bu satış içinde büyük pay arar duruma geldiği Türkiye ve Türkiye Kürdistanında artık Hasan Hüseyin imzalı şiirler uymeyecek. Hasan Hüseyin bir yandan yakalandığı amansız hastalık, bir yandan da Faşizmin kahredici uygulamaları altında daha fazla direnemedi. 25 Şubat 1984 tarihinde sevda dolu, kavga dolu binlerce dizeyi Türkiye halklarına bırakarak aramızdan ayrıldı. Bundan böyle yazdıklarıyla mücadelemizde yaşayacaktır.

ben ne atın
ne avradın

ne de silah meretinin karşısında
bir taze çığlık gibi karıştığım şu insan denizinde ben
balklar oynaşır gibi güneşli kıyılarda
ve çocuklar yaşar gibi oyun dünyalarını
sevdiğimin yüzü gibi açik ve temiz
dost elince sıcak ve gülünlür
bir düzenin sevdamdayım.

HASAN HÜSEYİN